

ИНГ-ПРО ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јануар 2020 / број 37

1/2020

Срећан Божић и радосну нову 2020. годину жели вам ИНГ-ПРО!

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИХ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор;

мр Жељко Албанези;

мр Јован Чанак;

дипл. екон. Маја Јовановић, виши

буџетски инспектор у Министарству

финансија

др Маријана Жиравец Младеновић,

главни и одговорни уредник часописа

„Пословни саветник“;

дипл. правник Слободанка Келечевић,

виши буџетски инспектор у Мини-

старству финансија;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи

саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравец
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Срећна Нова година!

„У живоју је довољно бићи ђамејан само два ђуја: кад бирајте занимање
и брачној друја. Ко оба ђуја ђромаши, мора бићи ђамејан целој живоју.“

Душко Раговић

Улазимо у нову годину различитих расположења. Они код којих је „чаша
напола празна“ само отворе нови календар, уверени да ће сутра бити једнако
црно као јуче, а и даље ће за то бити крив неко други. Они други, код којих је
„чаша напола пуна“, еуфорични су јер се радују променама, па макар то био
нови календар, и праве планове шта ће у новој години променити да им живот
буде још бољи него што јесте.

Марица је прославила крсну славу. Најлепши дан у години јој је 20. децем-
бар. Када гости оду, она све расклони и врати кућу у нормалу и коначно седне
за трпезу да проба све оно што је наспремала. Ове године ипак је мало друга-
чије јер није могла себи да приушти да споји славу са викендом и да се одмори.
Клијенти зову и кад се слави, а питања и захтеви су увек хитни и никако не могу
да сачекају понедељак. Побогу, какве везе има што се порески биланс предаје
тек за пар месеци, сад и одмах им треба информација колики је капитални
добитак за непокретност коју су већ ионако продали. Зато Марица ове године
прави другачију новогодишњу листу обећања: пореске пријаве ће да предаје
два дана пре рока, да избегне напад жучи сваког 15. када е-Порези блоки-
рају, позиве клијената примаће до 2, књижења ће завршити до 4, а ручак... ту
се неће променити ништа, јер ако није у последњих двадесет година, неће ни
2020. бити изузетак, гарантовано. Једино што ће после ручка сваког дана да
шета због кичме, а и који килограм да скине, јер јој се од сталног седења док
ради само лепи вишак.

Говори Марица тако своје новогодишње планове, а слуша је муж и мисли
у себи како ће трајати овај њен план као и прошлогодишњи – до Божића. Ни
пореске пријаве, ни позиви, ни књижења – ништа се неће променити јер се она
неће променити, а године је газе, па ће само бити све нервознија, а онда ће
и оно што је могла да заврши до 2 сата да ради до 6. Нема од шетања ништа,
мрзи је да обује патике, а килограми се не лепе од седења, него од бурека и три
оброка дневно вишка. Наравно, ћути муж све док га Марица не упита шта он
планира да промени у Новој години да му буде боље. „Ништа“, одговара муж,
„мени све одговара како је сада, здрав сам и то је најважније, ручак на столу
сваког дана да му се радујем, топла кућа, спавам к’о топ.“ „Како ништа, црни
Милутине, како можеш да не желиш ништа да промениш, несрећо, зар не же-
лиш мање да радиш, више да имаш, мање да се секираш, више да одмараш?“
„Не“, и даље тврди Милутин, „не желим мање да радим, јер уживам са својим
алатом и поквареним машинама, па ме озари сунце када их оправим, а оно
резултат мог рада. И да имам више пара, на шта да их трошим не бих знао,
осим да измишљам бесне глисте. Секирам се, па се секирам, то је саставни
део живота, то је знак да мрдам и да гурам даље. Дође проблем, хватам се у
коштац са њим све док га не решим.“ Ћути Марица и не проговара све док не
буде сигурна да ли са њим да се расправља како је неамбициозан или да ипак
промисли мало о његовим речима. „Живот пролази, а ми не знамо шта бисмо
с њим. Мрзи нас или не унемо да живимо. Најрадије бисмо га уступили неком
другом и уживали гледајући како је леп наш живот кад га други живе – рекао
је Душко Радовић“, добаци јој муж одлазећи у радионицу да настави да ради.

Поштоване колеге, цењени претплатници часописа „Пословни саветник“,
искрено желим да уђемо у још једну годину у којој нећемо заборавити да се
бавимо професијом коју волимо, да ћемо дозволити себи луксуз да будемо
господари свог времена и да ћемо добром организацијом посао да држимо
тамо где му је место – између листе „уради“ и листе „завршено“. Надам се и
да ћемо са проблемима и изазовима да се обрачунавамо трезвено и стрпљиво
и да нам грешке неће нагизати здравље, него ћемо их исправљати и стављати
на горепоменућу листу „завршено“. Желим вам много позитивне енергије јер
верујем да је она најважнији покретач, као и добро здравље, мноштво успешно
завршених послова и беспрекорно решене недоумице. Редакција часописа
даће све што је у њеној моћи, знању, искуству и умећу да вам у макар нечему
од свега тога помогне.

Ваша уредница,
Маријана Жиравец Младеновић

АКТУЕЛНА ТЕМА

■ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА..... 5

- ▶ Измена која се примењује од утврђивања пореза на добит за 2019. годину
- ▶ Измене које се примењују од утврђивања пореза на добит за 2020. годину

■ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ..... 9

- ▶ Нови начин усклађивања пензија
- ▶ Изједначавање брачне и ванбрачне заједнице у погледу утврђивања права на породичну пензију
- ▶ Решавање статуса осигурања за одређене категорије запослених
- ▶ Нови законски третман трошкова погребних услуга
- ▶ Појашњење положаја у осигурању лица која обављају послове по уговору ван радног односа
- ▶ Новине везане за утврђивање одређених врста осигураника
- ▶ Новине за осигуранике којима доприносе уплаћује Републички фонд

РАЧУНОВОДСТВО

■ САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЗА 2019. ГОДИНУ..... 15

- ▶ Обвезници састављања финансијских извештаја
- ▶ Извештаји који се достављају Агенцији
- ▶ Преглед рокова за достављање извештаја за 2019. годину
- ▶ Рачуноводствени оквир
- ▶ Извештаји за статистичке потребе
- ▶ Годишњи финансијски извештаји за јавно објављивање
- ▶ Изјава о неактивности
- ▶ Консолидовани годишњи финансијски извештај
- ▶ Ванредни финансијски извештај
- ▶ Документација из члана 34. Закона која се доставља уз финансијске извештаје
- ▶ Захтев за јавно објављивање финансијског извештаја и документације
- ▶ Истовремено достављање извештаја за статистичке потребе и јавно објављивање
- ▶ Подзаконски акти који уређују вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја
- ▶ Начин достављања годишњих финансијских извештаја
- ▶ Провера испуњености услова за обраду, односно јавно објављивање
- ▶ Замена јавно објављених финансијских извештаја и документације

- ▶ Накнаде за обраду и јавно објављивање финансијских извештаја
- ▶ Одговорност и усвајање финансијских извештаја

■ РАЗВРСТАВАЊЕ ПРАВНИХ ЛИЦА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ..... 27

- ▶ Критеријуми за разврставање
- ▶ Утврђивање величине новооснованих правних лица у 2019. години
- ▶ Утврђивање величине правних лица која немају верификовану величину из финансијских извештаја за 2018. годину
- ▶ Коришћење података о величини правног лица

■ СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИВРЕДНА ДРУШТВА, ЗАДРУГЕ И ПРЕДУЗЕТНИКЕ ЗА 2019. ГОДИНУ..... 31

- ▶ Изјава о неактивности уместо Статистичког извештаја
- ▶ Приказивање података у Статистичком извештају

■ БИЛАНС СТАЊА И БИЛАНС УСПЕХА ЗА 2019. ГОДИНУ..... 40

- ▶ Утврђивање резултата пословања за 2019. годину
- ▶ Састављање Биланса стања
- ▶ Састављање Биланса успеха

■ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ ЗА 2019. ГОДИНУ..... 49

- ▶ Компоненте осталог резултата
- ▶ Рекласификовање
- ▶ Попуњавање обрасца Извештаја

■ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ ЗА 2019. ГОДИНУ..... 58

- ▶ Врсте токова готовине
- ▶ Токови готовине из пословних активности
- ▶ Токови готовине од инвестиционих активности
- ▶ Токови готовине из активности финансирања
- ▶ Закључивање Извештаја о токовима готовине
- ▶ Специфичности састављања Извештаја о токовима готовине
- ▶ Пример састављања Извештаја о токовима готовине за 2019. годину

■ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ ЗА 2019. ГОДИНУ..... 72

- ▶ Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика
- ▶ Попуњавање обрасца Извештаја
- ▶ Логичка контрола

■ САСТАВЉАЊЕ НАПОМЕНА УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА 2019. ГОДИНУ.....85

- ▶ Обвезници састављања Напомена
- ▶ Структура Напомена уз финансијске извештаје
- ▶ Пример Напомена уз финансијске извештаје за 2019. у складу са МСФИ за МСП

■ САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ДРУГИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА 2019. ГОДИНУ 109

- ▶ Контни оквир за друга правна лица
- ▶ Обрасци финансијских извештаја
- ▶ Садржина позиција у обрасцима Биланс стања и Биланс успеха
- ▶ Напомене уз финансијске извештаје
- ▶ Статистички извештај

■ ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА ИЗ ОБЛАСТИ РАЧУНОВОДСТВА И ДРУГИХ ОБЛАСТИ 115

- ▶ Исправка грешке на фискалном рачуну – погрешан начин плаћања
- ▶ Једнострана компензација након изласка дужника из блокаде
- ▶ Вишестрана компензација
- ▶ (Не)могућност разграничавања прихода од државних давања
- ▶ Друштво без законског заступника – потписивање финансијских извештаја и правне последице
- ▶ Обвезници ревизије за 2019. годину
- ▶ Чланска права у случају смрти оснивача

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

■ УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА ЗА 2019. ГОДИНУ КОД КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА КОЈИ ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ ВОДЕ ПРЕМА КОНТНОМ ПЛАНУ ЗА БУЏЕТСКИ СИСТЕМ.....119

- ▶ Утврђивање резултата пословања
- ▶ Утврђивање резултата пословања када је остварен вишак прихода и примања – суфицит
- ▶ Утврђивање резултата пословања када је остварен мањак прихода и примања – дефицит

■ САСТАВЉАЊЕ И ПОДНОШЕЊЕ ГОДИШЊИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЗА 2019. ГОДИНУ ПРЕМА ПРОПИСИМА БУЏЕТСКОГ РАЧУНОВОДСТВА127

- ▶ Састављање финансијских извештаја
- ▶ Попуњавање образаца на којима се састављају финансијски извештаји
- ▶ Извештаји за које нису прописани обрасци
- ▶ Усвајање финансијских извештаја
- ▶ Подношење образаца финансијских извештаја

- ▶ Шема логичке контроле образаца финансијских извештаја

■ НЕПРАВИЛНОСТИ ВЕЗАНЕ ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ АРХИТЕКТОНСКИХ УСЛУГА И УСЛУГА ПРОЈЕКТНОГ ПЛАНИРАЊА137

- ▶ Пример јавне набавке архитектонских услуга
- ▶ Пример јавне набавке услуга пројектног планирања

■ ПРИВРЕДНА ДРУШТВА СА СТАТУСОМ КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА 143

- ▶ Јавни сектор и корисници јавних средстава – регулатива
- ▶ Евиденција корисника јавних средстава Управе за трезор
- ▶ Обавеза и поступак регистрације у Управи за трезор
- ▶ Регистар запослених, изабраних, именованих, постављених и ангажованих лица код корисника јавних средстава
- ▶ Примери најчешћих неправилности везаних за статус корисника јавних средстава

■ КОРАЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ФУК-А 149

- ▶ Први корак: Организација процеса ФУК-а
- ▶ Други корак: Израда акционог плана
- ▶ Трећи корак: Самооцењивање
- ▶ Четврти корак: Сегментација организације
- ▶ Пети корак: Процена ризика
- ▶ Шести корак: Анализа система интерних контрола
- ▶ Седми корак: Корективне активности
- ▶ Осми корак: Извештавање о финансијском управљању и контроли

ПОРЕЗИ

■ ПРАВО НА ОДБИТАК ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА КРОЗ ПОСЛЕДЊА МИШЉЕЊА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА..... 154

■ УСЛУГА ОБРАЗОВАЊА И ПРОФЕСИОНАЛНЕ ПРЕКВАЛИФИКАЦИЈЕ 160

■ КАДА ЈЕ ПРЕДУЗЕТНИК У ОБАВЕЗИ ДА ПОДНЕСЕ ПОРЕСКУ ПРИЈАВУ ППДГ-1Р ДО 31. ЈАНУАРА 2020. ГОДИНЕ?..... 165

- ▶ Рок за подношење пореске пријаве је 31. јануар 2020. године
- ▶ Предузетник паушалац код кога је дошло до значајне измене у обиму пословања
- ▶ Предузетник који прелази на паушално опорезивање у 2020. години
- ▶ Попуњавање пореске пријаве

ЗАРАДЕ

■ ОБРАЧУН ЗАРАДА И ПЛАТА ЗАПОСЛЕНИХ У 2020. ГОДИНИ 168

- ▶ Неопорезиви износ за зараде/плате у 2020. години
- ▶ Обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање на зараде/плате у 2020. години
- ▶ Нова најнижа основица доприноса
- ▶ Нова највиша основица доприноса
- ▶ Примена неопорезивог износа зараде од 16.300 динара на исплате од 1. јануара 2020. године
- ▶ Обрачун зараде и пореског умањења приликом исплате целе зараде за децембар 2019. године у току јануара месеца 2020. године – ПУНО РАДНО ВРЕМЕ
- ▶ Обрачун зараде и пореског умањења приликом исплате зараде од 1. јануара 2020. године за запосленог који је остварио НЕПУНО РАДНО ВРЕМЕ
- ▶ Обрачун зараде и пореског умањења када запослени ради код више послодаваца
- ▶ Исплата зарада у деловима
- ▶ Неопорезиви износ за инвалиде рада II и III категорије
- ▶ Остали случајеви примене Правилника
- ▶ Обрачун личне зараде предузетника у јануару 2020. године
- ▶ Нови износ минималне цене рада у 2020. години
- ▶ Регулатива и обрачун плата запослених у јавном сектору у 2020. години
 - Обрачун плата у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе
 - Обрачун плата у јавним службама
 - Уређивање плата за државне службенике и наместенике
 - Уређивање плата у јавним агенцијама

■ ИНОВИРАНЕ ФОРМУЛЕ ЗА ОБРАЧУН ПРИМАЊА ПО УГОВОРИМА ВАН РАДНОГ ОДНОСА 192

- ▶ Опорезивање прихода од ауторских права
- ▶ Опорезивање накнаде по уговору о делу
- ▶ Опорезивање накнаде за обављање послова по уговору о допунском раду

- ▶ Накнаде трошкова и друге исплате лицима која нису у радном односу код исплатиоца
- ▶ Опорезивање примања чланова органа управе и надзора правних лица
- ▶ Обрачун примања директора привредног друштва који те послове обавља ван радног односа – примена члана 48. Закона о раду
- ▶ Исплата и опорезивање примања запослених и чланова управе привредног друштва по основу учешћа у добити
- ▶ Обрачун накнаде и пореских обавеза судском вештаку

■ ИЗВРШЕЊЕ НА ЗАРАДИ И ДРУГИМ НОВЧАНИМ ПРИМАЊИМА ЗАПОСЛЕНИХ – ПРИМЕНА ОД 1. ЈАНУАРА 2020. ГОДИНЕ..... 202

- ▶ Законске одредбе
- ▶ Износ зараде/плате који може да буде предмет извршења по Закону
- ▶ Примања запосленог која чине и која не чине основ за извршење
- ▶ Обрачун обустава по судским пресудама када оне прелазе дозвољене законске границе
- ▶ Првенство у намирењу потраживања
- ▶ Извршење на заради када запослени има и решења о извршењу и административне забране
- ▶ Промена послодаваца и намирење потраживања по решењу о извршењу
- ▶ Обавезе послодаваца по основу спровођења извршења на зарадама запослених

■ ДО 31. ЈАНУАРА 2020. ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИЦИ МОРАЈУ ДА ИЗДАЈУ ПОТВРДУ О ПЛАЋЕНОМ ПОРЕЗУ ПО ОДБИТКУ 213

- ▶ Подаци који се уносе у пореску пријаву
- ▶ Потврда која се издаје правним лицима

СТАТИСТИКА

■ КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ОБАВЕЗА ЗА ЈАНУАР 2020. ГОДИНЕ 217

ИНГ-ПРО

др Маријана Жиравац младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Измене и допуне Закона о порезу на добит правних лица

У „Службеном гласнику РС” бр. 86/2019 објављене су измене и допуне Закона о порезу на добит правних лица. Измењено је, односно допуњено шест чланова Закона, а додата су и још два нова члана. Од ових осам извршених измена, седам се примењује на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев од 2020. године, односно за порески период који почиње у 2020. години, а измене у вези са признавањем расхода банака у висини утврђеној у складу са Законом о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима примењују се на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев од 2019. године.

Увод

Усвојене су следеће измене и допуне Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/2001 ... и 95/2018):

► признаје се расход који банка има по основу умањења дуга који сноси, у складу са законом којим је уређена конверзија кредита индексираних у швајцарским францима (**ово је једина усвојена измена која ће се примењивати већ приликом утврђивања пореза на добит за 2019. годину, односно за порески период који почиње у 2019. години**);

► банци се признаје право на порески кредит у прописаном проценту преосталог дуга утврђеног у складу са законом којим је уређена конверзија кредита индексираних у швајцарским францима;

► обвезници који су основани у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови ослобађају се од утврђивања капиталног добитка по основу продаје имовине из члана 27. Закона, а приход који остваре од продаје наведене имовине неће се урачунавати у основицу за порез на добит правних лица;

► проширује се право на порески кредит из члана 53а Закона и на приходе које домаће правно лице оствари у иностранству од услуга на који је плаћен порез по одбитку;

► уводи се обавеза за резидентног обвезника – крајње матично правно лице да доставља извештај о контролисаним трансакцијама међународне групе повезаних лица;

► врше се правнотехничка прецизирања појединих одредби Закона.

Измена која се примењује од утврђивања пореза на добит за 2019. годину

У члану 22а Закона о порезу на добит правних лица (ЗПДПЛ) после става 5. додат је нови став 6, који гласи:

„На терет расхода банке признаје се износ расхода утврђен у билансу успеха банке по основу умањења дуга који сноси банка у висини утврђеној у складу са законом којим је уређена конверзија стамбених кредита индексираних у швајцарским францима.”

Овом изменом ЗПДПЛ усклађује се са одредбом члана 14. став 1. Закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима („Сл. гласник РС”, бр. 31/2019 – даље: Закон о конверзији), којом је прописано да се износ умањења дуга који сноси банка, а утврђен је у складу са обрачуном из члана 4. овог закона, у целости сматра порески признатим расходом у смислу закона којим се уређује опорезивање добити правних лица.

Тим чланом 4. Закона о конверзији прописано је да је банка у којој корисник отплаћује стамбени кредит, односно која има потраживање по основу тог кредита на дан ступања на снагу овог закона, **дужна да понуди конверзију преосталог дуга по том кредиту у дуг индексирани у еври-**

обавезу припреме, састављања, приказивања, достављања и обелодањивања консолидованих финансијских извештаја у складу са захтевима МРС, односно МСФИ, односно, које би такву обавезу имало када би било правно лице чијим акцијама се тргује на регулисаном тржишту у Републици или изван Републике, и

2) не постоји друго правно лице унутар међународне групе које има непосредно или посредно власништво или контролу над тим лицем, и које има обавезу из тачке 1) овог става.

Годишњи извештај се доставља за пословну годину крајњег матичног правног лица, за коју то лице има обавезу да припрема финансијски извештај.

Изузетно од става 4. овог члана, у случају да се пословна година једне или више чланица међународне групе разликује од пословне године крајњег матичног правног лица, крајње матично правно лице у годишњи извештај за све такве чланице међународне групе на исти начин уноси:

1) податке за пословну годину те чланице која се завршила у периоду од дванаест месеци пре

последњег дана периода за који се доставља годишњи извештај, или

2) податке за период који одговара периоду из става 4. овог члана.

Резидентни обвезник, крајње матично правно лице, дужан је да надлежном пореском органу поднесе годишњи извештај најкасније у року од дванаест месеци од истека пословне године за коју се доставља годишњи извештај.

Пореском јурисдикцијом за потребе овог члана сматраће се свака територија која примењује засебно пореско законодавство које је независно од прописа неке друге територије, без обзира на то да ли се сматра засебном државом или делом територије друге државе.

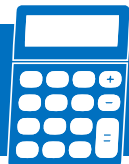
Министар финансија, ослањајући се на изворе везане за добру праксу у вези са извештавањем о контролисаним трансакцијама Организације за економску сарадњу и развој, ближе уређује услове и начин подношења годишњег извештаја.”

С обзиром на то да се очекује и доношење правилника од стране министра финансија, њиме ће се предметна правила ближе уредити.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За препоруке и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању

Народна скупштина Републике Србије донела је Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 86/2019 од 6. 12. 2019. године (даље: Измене Закона). Измене Закона ступиле су на снагу 14. 12. 2019. године, осим одредби о новом начину усклађивања пензија (чл. 22. и 23. Измена Закона), које се примењују почев од 1. јануара 2020. године. Разлози за доношење Измена Закона произлазе из потребе даљег уређивања система пензијског и инвалидског осигурања у оквиру започете реформе овог система 2002. године. Основни циљ реформе система пензијског и инвалидског осигурања јесте стварање услова за дугорочну економску одрживост пензијског система, која ће обезбедити правну сигурност и одговарајући социјални положај садашњих и будућих генерација пензионера.

Нови начин усклађивања пензија

Свакако да је нов начин усклађивања пензија једна од најбитнијих новина утврђена Изменама Закона.

Према измењеном члану 80. Закона, пензија се, почев од пензије за месец јануар текуће године, усклађује у проценту који представља збир:

- ▶ половине процента промене потрошачких цена и
- ▶ половине процента промене просечне зараде без пореза и доприноса.

Усклађивање пензије на овај начин врши се на основу података органа надлежног за послове статистике о промени просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије и промени потрошачких цена за период од дванаест месеци, рачунајући уназад почев од месеца јуна претходне календарске године, у односу на период од дванаест месеци који претходи наведеном периоду.

Сагласно овим новим одредбама, почев од пензије за месец јануар текуће године пензија се усклађује у проценту који представља збир половине процента раста потрошачких цена и половине процента раста зарада. Наведене одредбе примењују се од 1. јануара 2020. године.

Другим речима, предвиђено је да се почев од 2020. године пензије усклађују према тзв. швајцарској формули, тј. да се проценат ускла-

ђивања висине пензија добија према формули која обухвата збир 50% од раста зарада у претходној години и 50% од раста потрошачких цена у истом периоду. Ово конкретно значи да ће се убудуће усклађивање пензија вршити једном годишње, почев од пензије за јануар 2020. године.

Циљ дефинисања нове формуле за усклађивање пензија, периода у ком ће се усклађивање вршити и параметара који ће се узимати у обзир за одређивање процента усклађивања огледа се у обезбеђењу:

- ▶ постојања јасног и предвидљивог начина усклађивања висине пензија;
- ▶ да раст пензија буде у одређеној мери везан за раст зарада;
- ▶ повећања реалне вредности пензија, а тиме и стандарда пензионера;
- ▶ очувања финансијске стабилности и одрживог начина финансирања исплата пензија и других права из пензијског и инвалидског осигурања.

У параметре који ће се користити за одређивање процента усклађивања сврставају се кретање просечне зараде без пореза и доприноса и кретање потрошачких цена, при чему ће оба имати подједнак удео у формули за усклађивање пензија. Подаци о кретању просечне зараде без пореза и доприноса и кретању потрошачких цена, који се узимају у обзир приликом обрачуна

престане запослење с правом на пензију пре испуњења услова из члана 19. Закона (навршених шездесет пет година живота и најмање петнаест година стажа осигурања, односно навршених четрдесет пет година стажа осигурања), они стичу право на старосну пензију ако наврше најмање шездесет година живота и двадесет пет година стажа осигурања, од чега најмање петнаест година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем. Наведеним лицима, сходно ставу 2. члана 55, сваких дванаест месеци ефективно проведених на тим пословима рачуна се највише као шеснаест месеци стажа осигурања у зависности од тежине ових послова, а према критеријумима из Закона.

Новине за осигуранике којима доприносе уплаћује Републички фонд

Још једно важно питање на које се односе **Измене Закона** јесте решавање проблема утврђивања стажа осигурања када се допринос плаћа по истеку рокова утврђених Законом. То се односи на осигуранике којима је износ обавезне уплате доприноса утврђивао Републички фонд и када је обавеза уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на најнижу основицу осигурања извршена по истеку рокова утврђених Законом.

Ради решавања овог проблема у **Закон је унет нови члан 51а**, који прецизира да се за осигуранике:

- ▶ којима је износ обавезе уплате доприноса утврђивао Републички фонд и
 - ▶ којима је обавеза уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на најнижу основицу осигурања извршена по истеку рока утврђеног Законом,
- у стаж осигурања утврђује време на које се уплата доприноса односи, тако што се износ уплаћеног доприноса доводи у однос са најнижом месечном основицом важећом у моменту уплате доприноса, у складу са законом.

Решавање проблема утврђивања стажа осигурања када се допринос плаћа по истеку рока утврђеног Законом постиже се тако што се у стаж осигурања утврђује време на које се уплата доприноса односи, довођењем износа доприноса у однос са најнижом месечном основицом важећом у моменту уплате доприноса.

Наведене законске одредбе односе се и на случајеве када обавезу уплате доприноса за пен-

зијско и инвалидско осигурање уместо Пореске управе утврди Републички фонд до дана ступања на снагу Измена Закона (до 14. 12. 2019. године), сходно прелазним одредбама у члану 39. Измена Закона.

Остале измене

Важно је споменути још и то да се **изменама у чл. 1. и 16. Закона** врши усклађивање система пензијског и инвалидског осигурања са прописима о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима. Конкретно:

▶ новим ставом 2. у члану 1. Закона утврђује се да пензијски систем у нашој земљи чине и добровољни пензијски фондови и пензијски планови који се уређују посебним законом;

▶ према иновираном члану 16. Закона, систем добровољних пензијских фондова и пензијских планова заснован је на индивидуалној капитализованој штедњи и уређује се посебним законом.

Овим новим одредбама постиже се усаглашеност система пензијског и инвалидског осигурања са прописима о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима, а тиме и потпуна уређеност пензијског система.

Очекивани ефекти Измена Закона

Усвојене Измене Закона имаће директан непосредан утицај на унапређење стандарда корисника пензија и осталих права из пензијско-инвалидског осигурања, с обзиром на то да се сва права из тог осигурања усклађују на исти начин и у истим периодима као и пензије. Према последње познатим подацима, у августу 2019. године било је укупно 1.706.189 корисника пензија у Републичком фонду. Поред тога, овај фонд је у августу исплатио и различите врсте накнада из пензијског и инвалидског осигурања (накнада за помоћ и негу другог лица, накнада за телесно оштећење и друго) за 147.985 корисника.

С обзиром на то да корисници пензија чине преко 24% становништва Србије, јасно је колики је значај ових измена за унапређење економског положаја поменуте категорије становништва у друштву, као и за друштво у целини. Усвојене измене посредно ће утицати на све чланове домаћинства у којима живе пензионери, а такође и на све будуће кориснике пензија, тј. целокупно активно становништво Србије.

Састављање финансијских извештаја за 2019. годину

Без обзира на усвајање новог Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019), који ступа на снагу 1. јануара 2020. године, приликом састављања финансијских извештаја на дан 31. 12. 2019. године НИШТА СЕ НИЈЕ ПРОМЕНИЛО – разврставање правних лица и обухват годишњег финансијског извештаја врше се у складу са одредбама Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18), а исти су и обавеза састављања извештаја о пословању и рокови за достављање финансијских извештаја и статистичког извештаја за јавно објављивање.

Увод

Састављање и достављање финансијских извештаја за 2019. годину врши се у складу са одредбама:

- ▶ Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013 и 30/2018 – даље: **Закон**),
- ▶ Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја („Сл. гласник РС”, бр. 127/2014, 101/2016 и 111/2017 – даље: **Правилник**) и
- ▶ Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 и 144/2014 – даље: **Правилник о форми финансијских извештаја**).

Обвезници састављања финансијских извештаја

У складу са чланом 25. Закона, правна лица, односно предузетници дужни су да састављају редовне годишње финансијске извештаје за пословну годину која је једнака календарској у складу са овим законом и подзаконским прописима донетим на основу овог закона.

Осим тога, обавезу састављања редовних финансијских извештаја имају и зависна правна лица са седиштем у Републици Србији чије матично правно лице са седиштем у иностранству има пословну годину различиту од календарске. Уз сагласност министра надлежног за послове финансија, односно Народне банке Србије за правна лица из њене надлежности (осим банака), односно Ко-

мисије за хартије од вредности за правна лица из њене надлежности, поменута лица могу да састављају и објављују годишње финансијске извештаје са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске. Уз то, ова лица достављају Агенцији за привредне регистре (даље: Агенција) и извештаје за статистичке потребе за пословну годину која је једнака календарској, тј. састављене на дан 31. децембра 2019. године.

Обвезници достављања редовних годишњих финансијских извештаја за 2019. годину су:

- ▶ **привредна друштва и задруге;**
- ▶ **друга правна лица:**
 - ▶ политичке организације,
 - ▶ синдикалне организације са својством правног лица,
 - ▶ фондациије и задужбине,
 - ▶ удружења,
 - ▶ коморе,
 - ▶ цркве и верске заједнице у делу обављања привредне или друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности,
 - ▶ друге организације организоване по основу учлањења;
 - ▶ банке и друге финансијске институције над којима надзор врши Народна банка Србије;
 - ▶ друштва за осигурање;
 - ▶ даваоци финансијског лизинга;
 - ▶ добровољни пензијски фондови, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима;
 - ▶ инвестициони фондови и друштва за управљање инвестиционим фондовима;
 - ▶ берзе и брокерско-дилерска друштва;
 - ▶ факторинг друштва;

је преминуо или је тешко болестан, лице које је „законски заступник” се налази у иностранству и сл.). С тим у вези, а указујући на одговор под а), Министарство финансија поново истиче да нема сметњи да у овим и сличним случајевима Регистар (уз претходно добијену потврду, и/или изјаву, и/или друге доказе, услед којих „законски заступник” није у могућности да наведене извештаје потпише) прихвати као исправан финансијски извештај и/или извештај за статистичке и друге потребе потписан од стране лица које се води као „остали заступник” и да такав извештај буде предмет обраде, односно јавног објављивања (у случају финансијских извештаја).

Министарство финансија би желело овом приликом посебно да укаже на то да, без обзира на то које лице је потписало финансијски извештај и другу документацију, за истинито и поштено при-

казивање финансијског положаја и успешности пословања правног лица прописана је колективна одговорност, тј. одговорни су законски заступник, орган управљања и надзорни орган правног лица у складу са законом, односно предузетник, као и одговорно лице из члана 14. Закона.”

Из Мишљења Министарства финансија бр. 401-00-2253/2018-16 од 19. 7. 2018. године:

„Имајући у виду наведено, у конкретном случају, мишљења смо да би у случају када због објективних околности (боловање у дужем периоду и сл.) постоји спреченост да законски заступник обавља своје дужности, изузетно финансијске извештаје могло потписати лице које је регистровано у Агенцији за привредне регистре у смислу Закона о привредним друштвима као остали заступник, а не и лице које има пуномоћје које као такво није предмет регистрације АПР-а.”

Редакција

Разврставање правних лица према величини

Без обзира на усвајање новог Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019), који ступа на снагу 1. јануара 2020. године, приликом састављања финансијских извештаја на дан 31. 12. 2019. године НИШТА СЕ НИЈЕ ПРОМЕНИЛО – разврставање правних лица и обухват годишњег финансијског извештаја врше се у складу са одредбама Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18), а исти су и обавеза састављања извештаја о пословању и рокови за достављање финансијских извештаја и статистичког извештаја за објављивање.

Увод

Правна лица се, у смислу Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18 – даље: Закон), разврставају на микро, мала, средња и велика, у зависности од прописаних критеријума.

Предузетници се не разврставају по величини јер се сматрају микро правним лицима, независно од критеријума, док се финансијске институције сматрају великим правним лицима.

Критеријуми на основу којих се врши разврставање нису промењени у односу на претходну годину. Оно што ће у вези са разврставањем да

се разликује у односу на претходну годину јесте званични средњи курс Народне банке Србије на дан 31. 12. 2019. године.

Обим редовних годишњих финансијских извештаја за 2019. годину одређује се на основу разврставања које је извршено на основу податка из редовних годишњих финансијских извештаја за 2018. годину и изабраног рачуноводственог оквира (регулативе) који се примењује приликом вредновања позиција у финансијским извештајима.

Обвезник	МРС/ МСФИ	МСФИ за МСП	Правилник за микро и друга правна лица
Велика правна лица	ДА	НЕ	НЕ
Правна лица која имају обавезу састављања консолидованих финансијских извештаја (матична правна лица)	ДА	НЕ	НЕ
Јавна друштва, независно од величине	ДА	НЕ	НЕ
Друштва која се припремају да постану јавна, независно од величине	ДА	НЕ	НЕ
Средња правна лица	МОЖЕ	ДА	НЕ
Мала правна лица	МОЖЕ	ДА	НЕ
Микро правна лица	МОЖЕ	МОЖЕ	ДА
Предузетници	МОЖЕ	МОЖЕ	ДА
Друга правна лица	МОЖЕ	МОЖЕ	ДА

Редакција

Статистички извештај за привредна друштва, задруге и предузетнике за 2019. годину

У складу са чланом 35. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013 и 30/2018 – даље: Закон) правна лица и предузетници дужни су да за статистичке и друге потребе Агенцији за привредне регистре (даље: АПР) до краја фебруара наредне године доставе Биланс стања, Биланс успеха и Статистички извештај за пословну годину која је једнака календарској.

Правна лица која имају пословну годину различиту од календарске године дужна су да до краја фебруара наредне године Агенцији доставе Биланс стања, Биланс успеха и Статистички извештај за пословну годину која је једнака календарској.

Увод

Сва правна лица и предузетници који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства, без обзира на то да ли им се пословна година поклапа са календарском или не, обавезни су да АПР-у за статистичке потребе доставе Биланс стања, Биланс успеха и Статистички извештај до 2. марта 2020. године. Ови извештаји се достављају у електронској форми преко апликације АПР-а и обавезно морају бити потписани квалификованим електронским потписом законског заступника.

Изјава о неактивности уместо Статистичког извештаја

У складу са чланом 15. Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја („Сл. гласник РС”, бр. 127/2014, 101/2016 и 111/2017), обвезник који није имао пословних догађаја нити у пословним књигама има податке о имовини и обавезама у извештајној години Агенцији доставља изјаву о неактивности потписану квалификованим електронским потписом законског заступника до краја фебруара

физичким лицима, јавним предузећима, домаћим правним лицима и предузетницима, републичким органима и организацијама, јединицама локалне самоуправе и на остала потраживања по основу продаје и остале авансе.

► АОП 9124 – уносе се подаци о другим потраживањима који су разграничени и исказани ознакама од АОП 9125 до 9130. На ове позиције уносе се подаци са одговарајућих рачуна који су наведени у табеларном прегледу, с тим што је потребно разграничити друга потраживања на потраживања према физичким лицима, јавним предузећима, домаћим правним лицима и предузетницима, републичким органима и организацијама, јединицама локалне самоуправе и на остала потраживања.

Под јавним предузећима, у смислу овог табеларног прегледа, подразумевају се сва јавна и јавно-комунална предузећа која обављају делатност од општег значаја, које оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

Под домаћим правним лицима и предузетницима подразумевају се, у смислу овог табеларног прегледа, домаћа привредна друштва и предузетници који не припадају финансијском сектору.

Под републичким органима и организацијама подразумевају се, у смислу овог табеларног прегледа, републички органи и организације, републичке агенције, регулаторна тела и фондови, државни универзитети и факултети, клиничко-болнички центри и институције и тела од националног значаја, изузев фондова социјалног осигурања.

Под јединицама локалне самоуправе, у смислу овог табеларног прегледа, подразумевају се покрајински органи и организације, општине и градови и друге институције и установе на нивоу покрајине, општине и града.

Под осталим краткорочним финансијским пласманима и осталим дугорочним финансијским пласманима и делом дугорочних потраживања (ред. бр. 1.4 и 2.3) и осталим потраживањима (ред. бр. 3.6 и 4.6), у смислу овог табеларног прегледа, подразумевају се сва остала потраживања која се налазе у оквиру наведених ознака за АОП, а нису обухваћена траженим финансијским инструментима и траженим секторским категоријама (физичка лица, јавна предузећа, домаћа правна лица и предузетници, републички органи и организације и јединице локалне самоуправе).

ПС

Редакција

Биланс стања и Биланс успеха за 2019. годину

Биланс стања и Биланс успеха два су финансијска извештаја која састављају сва правна лица и предузетници, без обзира на то који рачуноводствени оквир примењују, односно без обзира на њихово разврставање према одредбама Закона о рачуноводству.

Увод

Финансијски извештаји Биланс стања и Биланс успеха састављају се на начин прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 и 144/2014 – даље: Правилник). Овај правилник регулише садржину и форму свих финансијских извештаја, а примењују га привредна друштва,

задруге, предузетници који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства, факторинг друштва, установе које обављају делатност ради стицања добити, правна лица која, у складу са посебним прописима, примењују одредбе закона, огранци и други организациони делови страних правних лица који обављају привредну делатност у Републици Србији, у складу са Законом о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013, 30/2018 – даље: Закон).

► Под АОП 1068 приказује се износ дела нето губитка који припада мањинским улагачима, а под АОП 1069 износ дела нето губитка који припада већинском власнику.

► Под ознаком АОП 1070 уноси се износ основне зараде по акцији, утврђен у складу са **Међународним рачуноводственим стандардом – МРС 33 Зарада по акцији („Сл. гласник РС”, бр. 35/2014 – даље: МРС 33).**

► Под ознаком АОП 1071 уноси се износ умањене (разводњене) зараде по акцији, утврђен у складу са МРС 33.

Обавезу исказивања зараде по акцији у Билансу успеха имају само јавна (акционарска) друштва.

МС

Редакција

Извештај о осталом резултату за 2019. годину

Правна лица укупан резултат пословања приказују у два посебна извештаја: у Билансу успеха и у Извештају о осталом резултату. Док образац Биланс успеха попуњавају сва правна лица, односно предузетници, образац Извештај о осталом резултату попуњавају правна лица која примењују МРС и МСФИ, односно МСФИ за МСП. Остали укупни резултат чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у Билансу успеха како се захтева или дозвољава према другим МСФИ.

Увод

Укупан остали резултат сачињавају ставке прихода и расхода које нису признате у Билансу успеха. Значи, компоненте УКУПНОг осталог резултата чине ставке које се, према захтевима појединих МСФИ, односно МСФИ за МСП, признају у оквиру капитала, а не у оквиру прихода и расхода у Билансу успеха. С обзиром на то да је исказивање ових ставки углавном условљено примењеном рачуноводственом политиком, многи ентитети неће ни имати податке за исказивање на већини позиција у Извештају о осталом резултату.

Основна сврха Извештаја о осталом резултату је да се сагледа колики је укупан (свеобухватан) резултат у неком обрачунском периоду, тако што се у обзир узму не само основне ставке прихода и расхода већ и добици и губици по другом основу, који се исказују у Билансу стања у оквиру капитала. Из тог разлога Извештај о осталом резултату, поред компоненти осталог резултата, садржи и податак о УКУПНОМ свеобухватном резултату периода који представља збир нето резултата из

Биланса успеха и нето осталог резултата (позиције АОП 2024 и 2025, у зависности од тога да ли је остварен добитак или губитак).

У складу са тим, друштво које нема ниједну компоненту осталог резултата у прописаном обрасцу исказаће само податак о нето резултату (из Биланса успеха), који ће бити једнак УКУПНОМ нето свеобухватном резултату периода.

Садржина и форма образаца финансијских извештаја, као и садржина позиција у обрасцима, прописане су Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 и 144/2014 – даље: Правилник).

Општа правила прописана Правилником, која важе за све обрасце финансијских извештаја, укључујући и Извештај о осталом резултату, наведена су у наставку:

► У заглавља која су прописана на обрасцима обавезно се уносе подаци о друштву (назив, седиште, матични број, шифра делатности и ПИБ).

а) ентитет је зависни ентитет у потпуном власништву неког другог ентитета или је зависни ентитет у делимичном власништву неког другог ентитета, а његови остали власници, укључујући и оне који иначе немају право гласа, обавештени су и не противе се томе да ентитет не примењује метод удела;

б) дужничким или власничким инструментима капитала ентитета не тргује се на јавном тржишту (домаћој или иностраној берзи или на ванберзанским тржиштима, укључујући локална и регионална тржишта);

ц) ентитет није поднео нити је у процесу подношења својих финансијских извештаја Комисији за хартије од вредности или другој регулаторној организацији, у сврху емитовања било које класе инструмената на јавном тржишту;

д) крајњи матични ентитет или неки посредни матични ентитет ентитета саставља консолидоване финансијске извештаје доступне за јавну употребу, који су у сагласности са ИФРС.”

**б) Сјавке које накнадно моју биши
реклаификоване у Биланс усјеха у будућим
јериодима**

**334 – Добици или јубици по основу јрерачуна
финансијских извешјаја инострано
јословања**

АОП 2011 и 2012 биће попуњени само када се саставља Консолидовани финансијски извештај о осталом резултату, с обзиром на то да се конто 334 употребљава за прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања приликом састављања консолидованих финансијских извештаја.

Дакле, приликом састављања Извештаја о осталом резултату за годишње финансијске извештаје ова два АОП неће се попуњавати.

**335 – Добици или јубици од инсјрумената
зашјије нејо улајања у инострано
јословање**

Добици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање уписују се на АОП 2013, а губици на АОП 2014.

**336 – Добици или јубици по основу
инсјрумената зашјије ризика (хејинја)
новчаног јока**

Добици по основу инструмената заштите ризика новчаног тока уписују се на АОП 2015, а губици на АОП 2016.

**III. Порез на остали свеобухватни добитак
или губитак периода**

Правилник прописује начин уношења података на АОП 2021: „Под ознаком АОП 2021 исказује се порез на остали свеобухватни добитак или губитак обрачунат применом прописане стопе пореза на добит на основицу исказану под ознаком АОП 2019 или АОП 2020.”

Међутим, као што је приказано на досадашњим примерима у овом тексту, прописана билансна шема не дозвољава исказивање „негативног” пореза, односно одложеног пореза који увећава резултат.

Г. Укупан нето свеобухватни резултат

Нето свеобухватни резултат утврђује се као збир нето добитка пренетог из Биланса успеха и осталог свеобухватног резултата.

Подаци на АОП 2027 и АОП 2028 не попуњавају се у појединачним финансијским извештајима, већ само у консолидованим финансијским извештајима.

ПС

**Електронски часопис
ПОСЛОВНИ САВЕТНИК**

Електронски часопис Пословни саветник налази се на интернет страници www.poslovnisavetnik.net и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају. Тренутно је у архиви на располагању око 650 чланака.

За јрејилају и грује информације јишије нам на: office@ingpro.rs или нас јозовије на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Извештај о токовима готовине за 2019. годину

Извештај о токовима готовине један је од пет делова пуних финансијских извештаја. Обвезници састављања овог извештаја јесу правна лица која примењују МСФИ, односно МСФИ за МСП. Извештај о токовима готовине даје приказ прилива и одлива новца и еквивалената новца у току једног обрачунског периода, односно пружа информације о томе на који начин предузеће ствара новац и како га троши, а те податке није могуће сазнати из других финансијских извештаја.

Увод

Обвезници састављања Извештаја о токовима готовине јесу правна лица која примењују МСФИ, односно МСФИ за МСП, што приказује табела 1.

Табела 1: Обавеза израде Извештаја о токовима готовине

Правна лица разврстана као:	Примењују рачуноводствени пропис:	Обавеза састављања Извештаја
Микро	Правилник за микро и друга правна лица	НЕ
	МСФИ за МСП	ДА
Мала	МСФИ за МСП	ДА
Средња	МСФИ за МСП	ДА
	МСФИ	ДА
Велика	МСФИ	ДА

Независно од разврставања приказаног у табели 1, правна лица која имају обавезу састављања консолидованих финансијских извештаја (матична правна лица), јавна друштва, односно друштва која се припремају да постану јавна, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, независно од величине, примењују МСФИ, што значи да су обавезни да састављају и Извештај о токовима готовине.

Састављање Извештаја о токовима готовине корисно је јер је он основа за процену способности друштва да оствари чист ток новца, а служи и приликом утврђивања ликвидности и солвентности друштва. Уз то, анализом наведеног извештаја може да се процени способност друштва да на време испуњава обавезе према повериоцима и власницима.

Овај финансијски извештај не може да се посматра одвојено од осталих финансијских извештаја, нарочито од Биланса стања. Између Извештаја о токовима готовине, Биланса стања и Биланса успеха јавља се разлика јер постоји временска неусклађеност између прилива и прихода и одлива и расхода, јер није сваки прилив приход, као што ни сваки одлив није расход. Биланс стања и Биланс успеха састављају се на обрачунској основи, с обзиром на чињеницу да су приходи и расходи обрачунске категорије настале према начелу настанка догађаја (фактурисана реализација), а Извештај о токовима готовине саставља се на основу података о приливима и одливима готовине на готовинском принципу.

Нешто значајнија повезаност види се између Биланса стања и Извештаја о токовима готовине, јер се повећање и смањење новца појављује као последица промене три основне књиговодствене категорије које су приказане у Билансу стања, а то су имовина, капитал и обавезе. До повећања готовине у Извештају долази у случају смањења неготовинске имовине (имовине у облику ствари и права) или повећања капитала, односно кроз повећање обавеза и обрнуто.

Бројне иновације у индустријској технологији, до којих је дошло у последњих неколико деценија, знатно су утицале на то да се на методологију утврђивања новчаног тока гледа као на један од значајнијих инструмената који управу предузећа стоји на располагању за каналисање капитала у она подручја активности која представљају најповољније алтернативе у датим оквирима. Наиме, може да се догоди да предузеће у једном периоду исказе пословни добитак који је натпросечан, а да ипак осети несташицу готовине, као и

Табела 3: Извештај о токовима готовине Мрвице д. о. о.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
за период од 1. 1. до 31. 12. 2019. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ Текућа година
1	2	3
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	60.527.000
1. Продаја и примљени аванси	3002	60.527.000
2. Примљене камате из пословних активности	3003	0
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	0
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	40.244.440
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	33.000.000
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	2.334.440
3. Плаћене камате	3008	210.000
4. Порез на добитак	3009	1.000.000
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	3.700.000
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3011	20.282.560
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3012	
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	136.250
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014	0
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3015	0
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	3016	0
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	11.250
5. Примљене дивиденде	3018	125.000
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	5.312.500
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020	0
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	5.312.500
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022	0
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3023	
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3024	5.176.250
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025	0
1. Увећање основног капитала	3026	
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3027	
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3028	
4. Остале дугорочне обавезе	3029	
5. Остале краткорочне обавезе	3030	
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	2.800.000
1. Откуп сопствених акција и удела	3032	
2. Дугорочни кредити (одливи)	3033	
3. Краткорочни кредити (одливи)	3034	2.300.000
4. Остале обавезе (одливи)	3035	
5. Финансијски лизинг	3036	
6. Исплаћене дивиденде	3037	500.000
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3038	
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3039	2.800.000
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3013 + 3025)	3040	60.663.250
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005 + 3019 + 3031)	3041	48.356.940
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040 - 3041)	3042	12.306.310
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041 - 3040)	3043	
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	3.024.200
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	0
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	0
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		
(3042 - 3043 + 3044 + 3045 - 3046)	3047	15.330.510

ПС

Извештај о променама на капиталу за 2019. годину

Извештај о променама на капиталу један је од пет делова пуних финансијских извештаја. Обвезници састављања овог извештаја јесу правна лица која примењују МСФИ, односно МСФИ за МСП. У обрасцу Извештаја прате се стања и промене на групама рачуна капитала (класе 3) у претходној и у текућој години. Посебно се исказују промене на свакој компоненти капитала настале услед материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика. Рачуни осталог резултата прате се појединачно (од 330 до 337), а компоненте капитала на нивоу групе (30, 31, 32, 34 и 35), уз додавање откупљених сопствених акција које се воде на контима 047 и 247. Извештај се попуњава у хиљадама динара.

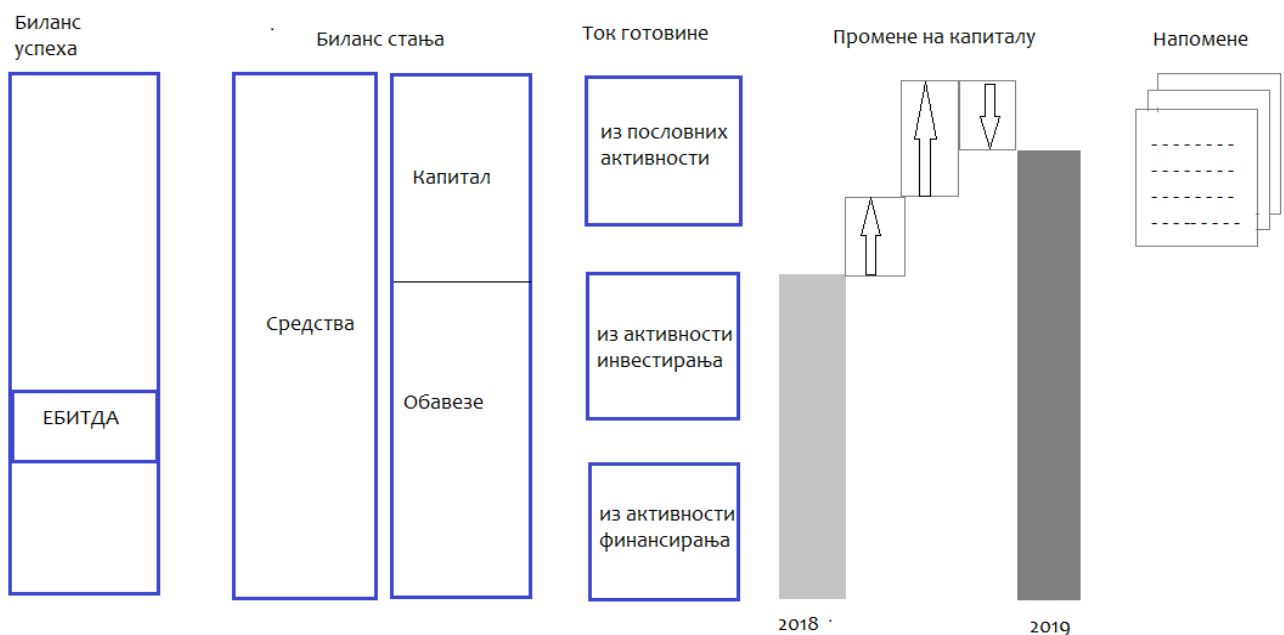
Увод

Извештај о променама на капиталу чини део завршног рачуна код обвезника састављања „пуних финансијских извештаја”. Однос Извештаја о

променама на капиталу са осталим финансијским извештајима приказује слика 1.

Обвезници састављања овог извештаја јесу правна лица која примењују МСФИ, односно МСФИ за МСП, што приказује табела 1.

Слика 1: Однос Извештаја о променама на капиталу са осталим финансијским извештајима

Скраћени називи који су коришћени у овом тексту односе се на следеће:

- ▶ Међународни стандарди финансијског извештавања (даље: МСФИ);
- ▶ Међународни стандарди финансијског извештавања за мала и средња правна лица (даље: МСФИ за МСП);
- ▶ Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 118/2013 и 95/2014 – даље: Правилник за микро и друга правна лица);
- ▶ Закон о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013 и 30/2018 – даље: Закон).

Ред. бр.	ОПИС	330 Ревало- риза- ционе резерве	331 Акту- арски доб- ици или губици	332 Добици или гу- бици по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	333 Добици или губици по основу уде- ла у осталом добитку или губитку при- дружених друштвава	334 и 335 Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачу- на финан- сијских изве-штаја	336 Добици или гу- бици по основу хеџинга новчаног тока	337 Добици или губици по осно- ву ХОВ распо- ложи- вих за продају	Укупан капи- тал (3 до 15) ≥ 0
	Кориговано почетно стање текуће година на дан 1. 1. 2019.								
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	0	0	0	0	0	0	20	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	0	0	0	0	0	0	0	-20
8.	Промене у текућој 2019. години								
	а) промет на дуговној страни рачуна								
	б) промет на потражној страни рачуна	4.000			490			20	4.510
9.	Стање на крају текуће године 31. 12. 2019.								
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	0	0	0	0	0	0	20	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4.000	0	0	490	0	0	20	4.490

Колона 16 – Укупан капитал и колона 17 – Губитак изнад капитала

У колону 16 уноси се укупан капитал ако је позитиван, а ако није, у колону 17 уноси се губитак изнад висине капитала (негативни капитал).

У наведене колоне уносе се подаци само на редне бројеве који представљају **стање** на одређени дан, а не уносе се подаци за исказивање промена. Наравно, на истом редном броју не може бити исказан податак и у колони 16 и у колони 17.

Контрола: Пребијени салдо података под редним бројем 9 за сваку компоненту капитала мора да одговара салду на рачунима капитала на 31. 12. 2019. године.

Логичка контрола

Након састављања обрасца Извештаја о променама на капиталу препоручљиво је да се уради логичка контрола унесених износа и салда.

► На појединим позицијама не може бити приказан **дуговни салдо** (на пример: основни капитал, резерве, емисиона премија), док на појединим позицијама не може бити приказан **потражни**

салдо (на пример: губитак, откупљене сопствене акције и удели). Наравно, поједине позиције могу да имају и дуговна и потражна салда (рачуни од 331 до 337).

► На истом редном броју не може да буде приказан податак и у колони 16 – *Укупан капитал* и у колони 17 – *Губитак изнад капитала*.

► Подаци исказани на редним бројевима Извештаја на којима се исказује стање на одређени дан морају да буду усклађени са укупним стањем капитала приказаним у Билансу стања, али и са стањем поједине компоненте капитала на дан 31. 12. 2018. године.

Закључак

Технички, Извештај о променама на капиталу најлакше се саставља тако што се рачуни капитала групишу оним редоследом који је дат у обрасцу Извештаја и исказује промет (дуговни и потражни) и стање на сваком рачуну. Наравно, треба пазити да ли је на рачунима капитала било кориговања за материјалне грешке ранијих периода или промене рачуноводствене политике, односно рекласификације услед прве примене МСФИ за МСП.

Редакција

Састављање Напомена уз финансијске извештаје за 2019. годину

Напомене уз финансијске извештаје саставни су део обавезног сета финансијских извештаја за правна лица која су обвезници састављања комплетног сета финансијских извештаја. У чланку је приказан обавезан обим обелодањивања у Напоменама, а дат је пример модела за састављање напомена у складу са МСФИ за МСП.

Увод

МРС 1 – Презентација финансијских извештаја и одељак 8 – Напомене Међународној стандарда финансијској извештавања за мале и средње ентитете садрже опште захтеве у вези са структуром и садржајем Напомена.

Појединачни захтеви за обелодањивањем у Напоменама садржани су у сваком појединачном МРС/МСФИ, односно МСФИ за МСП, који имају своје посебне захтеве у вези са подацима и информацијама које је неопходно обелоданити у Напоменама.

Општи захтеви и смернице, у складу са МРС 1 и одељком 8 МСФИ за МСП, у вези са састављањем и обелодањивањем у Напоменама регулишу следеће:

- ▶ структуру Напомена,
- ▶ обелодањивање рачуноводствених политика,
- ▶ обелодањивање основних извора неизвесности конкретних процена,
- ▶ обелодањивања у вези са капиталом и
- ▶ остала обелодањивања.

Такође, члан 18. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013 и 30/2018 – даље: Закон) садржи један захтев за обелодањивањем у Напоменама уз финансијске извештаје који гласи да су правна лица која састављају Напомене уз финансијске извештаје дужна да у том извештају обелодане неусаглашена потраживања и обавезе у укупном износу. За непоштовање наведене одредбе Законом су предвиђене и казнене одредбе за привредни преступ.

Обвезници састављања Напомена

Састављање комплетног сета финансијских извештаја, укључујући и Напомене, у складу са одредбама Закона обавезно је за:

- ▶ правна лица која су обвезници примене МРС/МСФИ и МСФИ за МСП;
- ▶ мала, средња и велика друга правна лица (правна лица чије се пословање делом финансира из јавних прихода или других наменских извора, а делом или у целини по основу учлађења, и која се не оснивају ради стицања добити – политичке организације, синдикалне организације са својством правног лица, фондације и задужбине, удружења, коморе, цркве и верске заједнице у делу обављања привредне или друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности, као и друге организације организоване по основу учлађења);
- ▶ матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје.

Структура Напомена уз финансијске извештаје

Чланом 31. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике прописано је да Напомене уз финансијске извештаје садрже описе или детаљније рашчлањавање износа приказаних у Билансу стања, Билансу успеха, Извештају о осталом резултату, Извештају о токовима готовине и Извештају о променама на капиталу, као и додатне информације које нису приказане у финансијским извештајима, у складу са захтевима

акционара/чланова. Крајње матично друштво је _____ (регистровано у _____). Крајњи власник друштва је _____ (регистровано у _____).

У току периода извршене су следеће трансакције са повезаним лицима:

Трансакције са повезаним лицима	Продаја		Набавка		Потраживања		Обавезе	
	2019.	2018.	2019.	2018.	2019.	2018.	2019.	2018.
Крајње матично предузеће								
Зависна предузећа								
Придružена предузећа								
Заједнички контролисана предузећа								
чланови управе								
УКУПНО трансакције са повезаним лицима								

Обелоданиши природу односа са повезаним лицима, зајим рокове и услове за извршење уговора, укључујући и то да ли су осигурани, као и дејање о свим дајим и примљеним гаранцијама и сл.

Производи и роба продају се по ценама и условима који су на располагању трећим лицима по уобичајеним ценовницима друштва.

Услуге повезаним лицима уговарају се на бази трошка плус маржа у распону од ____% до ____% (2018. год: ____% до ____%).

Обелоданити износ потраживања од наведених правних лица за која је извршена исправка вредности или отпис потраживања.

Кредити и зајмови повезаним лицима	2019.	2018.
Крајње матично предузеће		
Зависна предузећа		
Придružена предузећа		
Заједнички контролисана предузећа		
чланови управе		
УКУПНО кредити и зајмови повезаним лицима		

Објасниши услове код којима су одобрени услови наведеним повезаним лицима.

Укупне накнаде које је друштво исплатило директору и осталим члановима управе у 2019. год. износе _____ хиљада дин. (2018. год: _____ хиљада дин).

Датум одобравања финансијских извештаја и догађаји након дана биланса стања

Директор друштва донео је одлуку о одобравању финансијских извештаја за 2019. годину у којој је као датум одобравања наведен _____ год.

Објаснити најзначајније догађаје који су се одиграли између дана биланса и горенаведеног датума одобравања финансијских извештаја, који се односе на расподелу добити након дана биланса стања, нпр.:

- ▶ значајну промену девизног курса после дана биланса у односу на закључни курс на дан биланса;
- ▶ крупне пословне комбинације (преузимања, статусне промене) или продаје након дана биланса;

- ▶ објављивање плана за престанак пословања након дана биланса;
- ▶ велике куповине или отуђења средстава након дана биланса;
- ▶ уништење великог производног постројења услед природне непогоде након дана биланса;
- ▶ значајне трансакције са обичним акцијама и потенцијалне трансакције са обичним акцијама након дана биланса;
- ▶ промене пореских стопа или пореских закона који су ступили на снагу или су најављени после датума билансирања, који значајно утичу на текућа и одложена пореска средства и обавезе;
- ▶ преузимање значајних обавеза или потенцијалних обавеза, на пример издавање значајних гаранција након дана биланса;
- ▶ почетак судског поступка који настаје искључиво ради догађаја насталих после датума билансирања и сл.

Ако није било значајнијих догађаја након датума биланса стања, навести да није било догађаја након датума извештајног периода који би изискивали обелодањивање у Напоменама уз финансијске извештаје.

Девизни курсеви

Званични средњи курс Народне банке Србије страних валута који је коришћен за прерачунавање у динарску противвредност девизних позиција биланса стања су:

Валута	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
ЕУР		118,1946
УСД		103,3893
ЦХФ		104,9779
ГБП		131,1816

Напомена: Овај чланак је предат у штампу пре 31. 12. 2019. године, што је разлог због ког нису уписане вредности званичног курса за валуте из примера.

Редакција

Састављање финансијских извештаја ДРУГИХ правних лица за 2019. годину

Начин и рокови за достављање финансијских извештаја и статистичког извештаја других правних лица за објављивање исти су као и за остале обвезнике Закона о рачуноводству, а презентовани су у посебном чланку у овом броју часописа. Овде се указује на специфичности које се јављају при састављању финансијских извештаја других правних лица.

Увод

Приликом састављања годишњег финансијског извештаја за 2019. годину друга правна лица примењују:

- ▶ Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 118/2013 и 95/2014),
- ▶ Правилник о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица („Сл. гласник РС”, бр. 137/2014),
- ▶ Правилник о облику и садржају Статистичког извештаја за друга правна лица („Сл. гласник РС”, бр. 137/2014).

У складу са чланом 2. став 1. тачка 2) Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013 и 30/2018), другим правним лицима сматрају се правна лица чије се пословање делом финансира из јавних прихода или других наменских извора, а делом или у целини по основу учлањења, при чему се не оснивају ради стицања добити.

Дакле, другим правним лицима у смислу Закона о рачуноводству сматрају се:

- ▶ политичке организације,
- ▶ синдикалне организације са својством правног лица,
- ▶ фондације и задужбине, удружења,
- ▶ коморе,
- ▶ цркве и верске заједнице у делу обављања привредне или друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности,
- ▶ друге организације организоване по основу учлањења.

Друга правна лица у смислу Закона о рачуноводству не обухватају установе као што су образовне, социјалне, здравствене и др. Наиме, иако ова правна лица немају статус привредног друштва, оснивају се у циљу стицања добити, сходно чему се на њих примењују правила прописана за привредна друштва.

Према члану 22. став 1. Закона о рачуноводству, за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у појединачним финансијским извештајима микро и друга правна лица из члана 2. тачка 2) овог закона, независно од величине, примењују Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица (даље: Правилник за друга правна лица).

Друга правна лица која су разврстана као микро правна лица састављају:

- ▶ Биланс стања и
- ▶ Биланс успеха.

У случају да су разврстана као мала, средња или велика, у обавези су да састављају и Напомене уз финансијске извештаје.

Међутим, друга правна лица, независно од величине, могу да одлуче да примењују Међународни стандард финансијског извештавања (ИФРС) за мале и средње ентитете (даље: МСФИ за МСП), у ком случају су дужна да га примењују у континуитету. Ова друга правна лица примењују Контни оквир и обрасце финансијских извештаја који су прописани за привредна друштва, и то:

- ▶ Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва,

- износи у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
536 и 537	8. Трошкови истраживања и развоја	9018		
552	9. Трошкови премија осигурања	9019		
553	10. Трошкови платног промета	9020		
554	11. Трошкови чланарина	9021		
555	12. Трошкови пореза	9022		
556	13. Трошкови доприноса	9023		
део 560 и 562	14. Расходи камата и део финансијских расхода	9024		
део 560 и део 562	15. Расходи камата по кредитима од банака и других финансијских институција (укупно):	9025		
	15.1. Расходи камата по краткорочним кредитима у земљи	9026		
	15.2. Расходи камата по краткорочним кредитима у иностранству	9027		
	15.3. Расходи камата по дугорочним кредитима у земљи	9028		
	15.4. Расходи камата по дугорочним кредитима у иностранству	9029		
део 579	16. Расходи за хуманитарне, научне, верске, културне, здравствене, образовне и спортске намене, као и за заштиту човекове средине	9030		
579	17. Остали непоменути расходи	9031		
	18. Контролни збир (од 9011 до 9031)	9032		

IV. Други приходи

- износи у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
640 и 641	1. Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из републичког буџета, буџета аутономне покрајине или локалне самоуправе	9033		
649	2. Остали приходи од донација, дотација, субвенција и сл.	9034		
део 651	3. Приходи од закупнина за земљиште	9035		
део 660, 661 и 662	4. Приходи од камата	9036		
део 660, део 661 и део 662	5. Приходи од камата по рачунима и депозитима у банкама и другим финансијским институцијама	9037		
664, део 660 и део 661	6. Приходи од дивиденди	9038		
	7. Контролни збир (од 9033 до 9038)	9039		

V. Остали улагаци

- износи у хиљадама динара

ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Обавезе за акцизе (према годишњем обрачуна акциза)	9040		
2. Обрачунате царине и друге увозне дажбине (укупан годишњи износ према обрачуна)	9041		
3. Капиталне субвенције и друга државна додељивања за изградњу и набавку основних средстава и нематеријалних улагања	9042		
4. Државна додељивања за премије, регрес и покриће текућих трошкова пословања	9043		
5. Остала државна додељивања	9044		
6. Примљене донације из иностранства и друга бесповратна средства у новцу или натури од иностраних правних и физичких лица	9045		
7. Контролни збир (од 9040 до 9045)	9046		

Табела VI – Разграничени нејављивни нејо ефекти уговорене валујне клаузуле и курсних разлика

и

Табела VII – Разграничени јављивни нејо ефекти уговорене валујне клаузуле и курсних разлика

Наведене табеле не попуњавају се приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину.

Питања претплатника из области рачуноводства и других области

Исправка грешке на фискалном рачуну – погрешан начин плаћања

ПИТАЊЕ:

Чест је случај погрешног куцања на фискалној каси при одабиру начина плаћања рачуна. Приликом одабира начина плаћања радник одабере готовину, а потребна је опција „чек” јер је купац фирма и плаћање ће бити безготовинско. Да ли у овом случају треба урадити НИ образац и ако треба, како се исти правилно попуњава?

ОДГОВОР:

Прво желимо да скренемо пажњу на то да се преко фискалне касе не евидентира промет који се врши правном лицу.

У складу са чланом 3. Закона о фискалним касама, лице које је уписано у одговарајући регистар и обавља промет добара на мало, односно пружа **услуге физичким лицима**, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза из става 1. овог члана постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Поред тога, члан 19. Закона прописује отклањање грешака у евидентирању промета. Дакле, грешке током евидентирања промета преко фискалне касе могу да се исправе до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исчека.

Грешке у евидентирању промета преко фискалне касе које нису отклоњене до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исчека **могу да се исправе само ако се купљено добро враћа или се на други начин врши рекламација добра** после издавања фискалног исчека, односно ако се врши рекламација пружене услуге после издавања фискалног исчека.

Грешком у евидентирању промета, у смислу овог закона, не сматра се сторнирање свих евидентираних добара, односно пружених услуга преко фискалне касе пре штампања фискалног исчека, које је забележено на контролној

траци фискалне касе (фискални исечак без промета).

Дакле, с обзиром на то да Закон и Правилник о садржини и начину евидентирања промета издавањем фискалног рачуна, начину отклањања грешке у евидентирању промета преко фискалне касе и о садржини и вођењу књиге дневних извештаја нису предвидели начин исправљања грешака у евидентирању промета када се изабере погрешан начин плаћања (куца се готовина, а купац плати картицом или чеком, односно друга комбинација грешке), **Министарство финансија заузело је став да у наведеној ситуацији није дошло до грешке у евидентирању промета преко фискалне касе.** Наиме, наведени став утврђен је на примеру угоститеља – када корисник угоститељских услуга промени изјаву о средству плаћања, **неслагање између евидентираних промета у готовини и преко картице због промене начина плаћања од стране корисника угоститељских услуга, при чему укупно остварен промет одговара укупно евидентираним промету, није од утицаја на правилност евидентирања промета преко фискалне касе.**

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-00807/2009-04 од 18. 11. 2009. године:

„Када пружалац угоститељских услуга врши наплату угоститељских услуга издавањем фискалног исчека, дужан је да у фискалном исечку означи средство плаћања (готовина, чек, картица), у складу са изјавом о начину плаћања корисника угоститељске услуге.

Уколико корисник угоститељских услуга, по издатом фискалном исечку са свим обавезујућим елементима, прописаним чланом 12. став 2. Закона, промени изјаву о средству плаћања, као што је у конкретном случају наведено, **неслагање односа евидентираних промета у готовини и преко картице због промене начина плаћања од стране корисника угоститељских услуга, при чему укупно остварен промет одговара укупно евидентираним промету, није од утицаја на правилност евидентирања промета преко фискалне касе.**

При томе напомињемо да Правилником није предвиђен начин исправљања оваквих врсти грешака у евидентирању промета.”

ОДГОВОР:

У складу са чланом 21. Закона о ревизији, ревизија је обавезна за редовне годишње финансијске извештаје великих и средњих правних лица разврстаних у складу са законом којим се уређује рачуноводство, јавних друштава у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, независно од њихове величине, као и свих правних лица, односно предузетника чији пословни приход остварен у претходној пословној години прелази 4.400.000 евра у динарској противвредности (законска ревизија).

Дакле, у обвезнике ревизије финансијских извештаја за 2019. годину сврставају се **сва правна лица (мала и микро) и предузетници чији је пословни приход остварен у претходној пословној 2018. години прешао износ од 4.400.000 евра у динарској противвредности (односно 520.056 хиљада динара – прерачунато по званичном средњем курсу НБС на дан 31. 12. 2018. године).**

Чланска права у случају смрти оснивача

ПИТАЊЕ:

Један од оснивача друштва је преминуо, а постојала су три оснивача са 33,33% удела. Оставинска расправа још увек није завршена, а друштво има потребу да промени директора. Да ли одлуку о промени директора могу да донесу преостала два оснивача, с обзиром на то да ионако имају већински удео?

ОДГОВОР:

Без обзира на претпостављену већину гласова, седница скупштине сазива се у складу са чланом 204. Закона о привредним друштвима. У складу са тим чланом седница скупштине сазива се писаним позивом упућеним **сваком члану друштва** на адресу члана друштва из евиденције података о члановима друштва, а позив се сматра достављеним на дан слања препоручене поштом, осим ако је другачији начин позивања одређен оснивачким актом или се са другачијим начином позивања члан друштва писаним путем сагласио. Осим тога, истим чланом је прописано и да на седници може да се расправа и одлучује о питањима на дневном реду, а **о другим питањима само ако сви чланови присуствују седници и ако се ниједан члан томе не противи, осим ако је оснивачким актом друга чије одређено.**

Осим тога, чланска права се не губе смрћу члана друштва. У складу са чланом 172. Закона о привредним друштвима, у случају смрти члана друштва, наследници тог члана стичу његов удео у складу са законом којим се уређује наслеђивање. На захтев друштва или једног од наследника преминулог члана друштва, **суд надлежан за спровођење оставинског поступка иза преминулог члана друштва може да постави привременог стараоца заоставштине**, који ће у име и за рачун наследника преминулог члана друштва вршити чланска права у друштву.

Чланска права су прописана чланом 152. Закона о привредним друштвима, према коме члан друштва по основу удела има следећа права:

- 1) право гласа у скупштини,
- 2) право на учешће у добити друштва,
- 3) право на учешће у ликвидационом остатку,
- 4) друга права предвиђена овим законом.

У складу са чланом 172. Закона о привредним друштвима, а у вези са постављеним питањем, достављамо и извод из **Одговора на питања привредних судова, утврђених на седници Одељења за привредне спорове Привредног апелационог суда од 8. 11. 2018. и 9. 11. 2018. и на седници Одељења за привредне преступе одржаној 5. 12. 2018. године:**

„Према члану 172. Закона, у случају смрти члана друштва, наследници тог члана стичу његов удео у складу са законом којим се уређује наслеђивање. На захтев друштва или једног од наследника преминулог члана друштва, **суд надлежан за спровођење оставинског поступка иза преминулог члана друштва може поставити привременог стараоца заоставштине, који ће у име и за рачун наследника преминулог члана друштва вршити чланска права у друштву**, у смислу става 2. цитираног члана.

На скоро идентичан начин чланом 103. Закона о ванпарничном поступку прописано је да када је по том закону потребно поставити привременог стараоца заоставштине, постављање ће извршити оставински суд, који ће, по могућности, затражити мишљење у погледу личности стараоца од лица која су позвана на наслеђе.

Значи, захтев за одређивање привременог стараоца заоставштине подноси се суду пред којим се води оставински поступак и то од стране наследника, јер више нема лица које би у име друштва могло да поднесе такав захтев.”

Мр Јован Чанак

Утврђивање резултата пословања за 2019. годину код корисника јавних средстава који пословне књиге воде према Контном плану за буџетски систем

Утврђивање резултата пословања код корисника јавних средстава о којима је овде реч јесте претпоследња активност припремних радњи које претходе састављању финансијских извештаја, док је последња активност израда закључног листа. Да би се утврдио резултат пословања потребно је спровести одређена књижења на контима у категорији 320000 – Утврђивање резултата пословања. Након завршетка ове активности може да се приступи изради закључног листа, без чијег састављања не би могли да се саставе финансијски извештаји.

Увод

У складу са чланом 13. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС”, бр. 16/2016 ... и 84/2019 – даље: Правилник о Контном плану за буџетски систем), утврђивање резултата пословања исказује се на одређеним субаналитичким контима у оквиру следећих синтетичких конта:

321100 – Утврђивање резултата пословања,
321200 – Распоред вишка прихода и примања,
321300 – Нераспоређени вишак прихода и примања или дефицит из ранијих година.

У наставку следи приказ поступка утврђивања резултата пословања у оба случаја, тј. када се исказује коначан резултат као позитиван (вишак прихода и примања) или пак као негативан (мањак прихода и примања).

Утврђивање резултата пословања

Према члану 13. Правилника о Контном плану за буџетски систем прописана је категорија 320000 – Утврђивање резултата пословања, која садржи само једну групу конта 321000 – Утврђивање

резултата пословања, којом су обухваћена следећа синтетичка конта:

а) 321100 – Утврђивање резултата пословања,
б) 321200 – Распоред вишка прихода и примања,
в) 321300 – Нераспоређени вишак прихода или дефицит из ранијих година.

321100 – Утврђивање резултата пословања

У оквиру овог синтетичког конта на појединим субаналитичким контима књижи се обрачун прихода и примања и расхода и издатака пословања и вишак или мањак прихода и примања.

Сва конта класе 400000 – Текући расходи и конта класе 500000 – Издаци за нефинансијску имовину затварају се на крају обрачунског периода, што значи да потражују, а дугује конто 321111 – Обрачун прихода и примања и расхода и издатака пословања.

Сва конта класе 700000 – Текући приходи и конта класе 800000 – Примања од продаје нефинансијске имовине такође се затварају, што значи да дугују, а потражује конто 321111 – Обрачун прихода и примања и расхода и издатака пословања.

Салдо конта 321111 – Обрачун прихода и примања и расхода и издатака пословања такође се затвара на крају године.

џримања – дефициџи. Треџи случај је кориговање вишка односно мањка прихода и примања (ОП 2348 > ОП 2355) тако да је једнако износу на ОП 2347 – Мањак џприхода и џпримања – буџетски дефициџи, при чему би тада износ на ОП 2358 – Мањак џприхода и џпримања – дефициџи био једнак нули. Ова ситуација више одговара хипотетичком случају, него што може да се догоди у пракси.

► Може да се прикаже **мањак** прихода и примања – буџетски дефицит на ОП 2347 – Мањак џпри-

хода и џпримања – буџетски дефициџи, као и **да се прикаже повећани дефицит** на ОП 2358 – Мањак џприхода и џпримања – дефициџи, који је веџи од износа исказаног на ОП 2347.

Дакле, приликом утврђивања резултата пословања могу да се појаве разни случајеви: да се повећава суфицит, да се смањује суфицит, да суфицит прелази у дефицит, да се повећава дефицит, да се смањује дефицит, као и да се дефицит претвара у суфицит.

ПС

Мр Јован Чанак

Састављање и подношење годишњих финансијских извештаја за 2019. годину према прописима буџетског рачуноводства

Након обављених припремних радњи, које претходе састављању финансијских извештаја, о којима смо писали у „Пословном саветнику“ број 12/2019 (стр. 166–178), може се приступити састављању годишњих финансијских извештаја корисника јавних средстава који своје пословне књиге воде према прописима буџетског рачуноводства. Након састављања тих извештаја следи њихово подношење, при чему их индиректни корисници буџетских средстава достављају директним корисницима буџетских средстава у роковима који су законом прописани, о чему ће више речи бити у наставку овог текста.

Увод

Најзначајнији прописи у вези са вођењем пословних књига и састављањем годишњих финансијских извештаја за кориснике јавних средстава који своје пословне књиге воде према прописима буџетског рачуноводства јесу:

- 1) Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/2009 ... и 72/2019 – даље: Закон),
- 2) Уредба о буџетском рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 125/2003 и 12/2006),
- 3) Правилник о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл.

гласник РС”, бр. 16/2016 ... и 84/2019 – даље: Правилник о Контном плану за буџетски систем),

- 4) Правилник о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Сл. гласник РС”, бр. 18/2015 и 104/2018 – даље: Правилник о финансијским извештајима),

- 5) Правилник о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације („Сл. лист СРЈ”, бр. 17/1997 и 24/2000 – даље: Правилник о номенклатури) и

- 6) други прописи од значаја за вођење пословања у складу са прописима буџетског рачуноводства.

2346, као и у обрасцу 5 на ОП број 5438 (Вишак прихода и примања – буџетски суфицит). Исто се односи на поређење података на ОП број 2347 и података на ОП број 5439 (Мањак прихода и примања – буџетски дефицит).

4) Међутим, када постоји жеља да се упореде подаци из обрасца 2 на ОП број 2357 (Вишак прихода и примања – суфицит), такав кореспондентан податак не постоји у обрасцу 5, већ само у обрасцу 1 – *Биланс стања*, на ОП број 1229 (Вишак прихода и примања – суфицит). Исто се односи на поређење података на ОП број 2358 и ОП број 1230 (Мањак прихода и примања – дефицит).

5) У обрасцу 5 не постоји податак о вишку прихода и примања – суфициту, односно мањку прихода и примања – дефициту, зато што је то **коначно утврђени резултат пословања**, који се утврди тако да се буџетски суфицит исказан на ОП број 2357, односно буџетски дефицит **коригује (на више)** износима који су приказани у почетном стању текуће, тј. 2019. године, на контима (321311, 311519, 311411 и 311700), односно коригује (на ниже) када је потребно извршити покриће извршених издатака из текућих прихода и примања. Тек након једне и друге корекције утврђује се вишак прихода и примања – суфицит и исказује се на конту 321121, односно мањак прихода и примања – дефицит и исказује се на конту 321122. То значи да постоји разлика између вишка прихода

и примања – буџетског суфицита (ПО број 2346) и вишка прихода и примања – суфицита (ОП број 2357), као и, на другој страни, разлика између мањка прихода и примања – буџетског дефицита (ОП број 2347) и мањка прихода и примања – дефицита (ОП број 2358).

6) Важно је напоменути да постоје кореспондентни подаци у вези са **новчаним приливима** у Извештају о новчаним токовима, исказани на ОП број 4001 (класе 700000, 800000 и 900000), који су идентични подацима у Извештају о извршењу буџета, исказаним на ОП број 5171. Осим тога, постоје кореспондентни подаци у вези са **новчаним одливима** у Извештају о новчаним токовима, исказани на ОП број 4171 (класе 400000, 500000 и 600000), који су идентични подацима у Извештају о извршењу буџета, исказаним на ОП број 5435.

7) **Вишак новчаних прилива** исказан на ОП број 4434 у Извештају о новчаним токовима идентичан је подацима који су исказани у Извештају о извршењу буџета на ОП број 5444 (класа 700000 + 800000 + 900000) - (класа 400000 + 500000 + 600000) > 0.

8) **Мањак новчаних прилива** исказан на ОП број 4435 у Извештају о новчаним токовима идентичан је подацима који су исказани у Извештају о извршењу буџета на ОП број 5445 (класе 400000 + 500000 + 600000) - (класе 700000 + 800000 + 900000) > 0.

ПС

Дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Неправилности везане за јавне набавке архитектонских услуга и услуга пројектног планирања

Пре почетка извођења радова на неком објекту неопходно је прибавити сву неопходну документацију за добијање потребних дозвола за изградњу. Обавеза инвеститора је да, пре добијања потребних дозвола за градњу, изради и достави техничку документацију за изградњу објекта. Из тог разлога најчешће се ангажују бирои или предузећа чија је делатност пружање архитектонских услуга.

Овде је потребно подсетити на то да се Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – испр., 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 – др. закони) уређују услови и начин уређења простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградња објеката, затим вршење надзора над применом одредаба овог закона, као и друга питања од значаја за уређење простора, уређивање и коришћење грађевинског

900.000,00 динара, извод број 102, тако да је салдо 1.900.000,00 динара.

Неправилности у описаном поступку јавне набавке огледају се у следећем:

За партију 1 – *Доградња*: Одлуком о покретању поступка, конкурсном документацијом нити Уговором – Пројектно планирање **није утврђено за које објекте се израђује пројектна документација**, тако да правни основ за настанак овог уговора није довољно јасан. Потписивањем овог уговора, при чему у истом није уговорено за које се објекте ради предметна пројектна документација, одговорно лице повредило је одредбе члана 71. став 2. Закона о буџетском систему. Поред тога, није доказано да је процењена вредност јавне набавке заснована на спроведеном истраживању тржишта предмета јавне набавке, нити о томе постоје докази и белешке, што није у складу са чланом 64. став 3. Закона о јавним набавкама, чиме је поступљено супротно члану 57. Закона о буџетском систему.

На основу Уговора – Пројектно планирање, за партију 2 – *Доградња и уређење*, који је закључен 10. 4. 2018. године са агенцијом „П”, испостављена је фактура 11. 4. 2018. године за израду пројектне документације у свему према Уговору – Пројектно планирање, партија 2 – *Доградња и уређење*, на износ од 900.000,00 динара. Дана 11. 4. 2018. године плаћено је овој агенцији 900.000,00 динара, извод број 67.

Одредбама члана 6. Уговора – Пројектно планирање, партија 2 – *Доградња и уређење*, регулисано је да се плаћање врши уплатом на рачун понуђача – извршиоца услуге **у року од четрдесет пет дана** од дана завршетка и **предаје** пројектне документације наручиоцу, као и предаје исправне рачуноводствене исправе – фактуре. чланом 7. истог уговора утврђено је да је рок за израду пројектне документације тридесет календарских дана од дана закључења уговора.

Имајући у виду наведене одредбе Уговора, наручилац није могао да изврши плаћање обавезе по овом уговору 11. 4. 2018. године, односно други дан од дана закључења уговора, јер је предметни уговор закључен 10. 4. 2018. године, а Записник о извршеној примопредаји пројекта за доградњу и уређење састављен је 25. 4. 2018. године. **На овај начин поступљено је супротно одредбама члана 56. став 2. Закона о буџетском систему, којима је прописано да корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није другачије одређено.**

Одредбама члана 56. став 2. Закона о буџетском систему прописано је да корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није другачије прописано.

Одредбама члана 71. став 1. Закона о буџетском систему прописано је да је функционер, односно руководиоца директног односно индиректног корисника буџетских средстава одговоран за преузимање обавеза, њихову верификацију, издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава органа којим руководи и издавање налога за уплату средстава која припадају буџету, као и за давање података о извршеним плаћањима и оствареним приходима и примањима. Ставом 2. истог члана одређено је да је функционер, односно руководиоца директног односно индиректног корисника буџетских средстава одговоран за закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација.

Одредбама члана 103. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему прописана је новчана казна од 10.000 до 2.000.000 динара за одговорно лице корисника буџетских средстава ако у поступку извршења буџета не поштује одредбе чланова 49–61, члана 71. и 72. став 1. овог закона.

Привредна друштва са статусом корисника јавних средстава

У овом тексту биће разјашњене учестале недоумице везане за статус привредних друштава у већинском власништву Републике Србије која послују на тржишту и остварују приходе продајом услуга физичким и правним лицима на основу њихове слободне воље. Наиме, постоје привредна друштва, најчешће организована у форми друштва са ограниченом одговорношћу или акционарског друштва, која имају статус корисника јавних средстава и у складу са Законом о буџетском систему сврставају се у јавни сектор иако им се не врши пренос средстава из буџета. Овај статус, за оне који га имају, није увек довољно јасан јер постоји погрешно уврежено мишљење да је статус корисника јавних средстава одређен начином финансирања, односно извором прихода, иако овакав став нема основ у регулаторном оквиру Републике Србије.

Јавни сектор и корисници јавних средстава – регулатива

Привредна друштва која имају статус корисника јавних средстава, а основана су ради стицања добити, приходе остварују послујући на тржишту, при чему се налазе у већинском државном власништву, па су у обавези да примењују одређене прописе који се односе на јавни сектор. Примена прописа који се односе на јавни сектор произлази из односа привредног друштва према власнику, који је у овом случају држава, а утврђен је прописом или актом надлежног органа (акт о оснивању корисника јавних средстава).

Законом о буџетском систему јавни сектор дефинисан је као део националне економије који обухвата општи ниво државе, као и нефинансијска предузећа под контролом државе (јавна предузећа) која се примарно баве комерцијалним активностима. С друге стране, исти закон **јавна средства** дефинише као средства на располагању и под контролом Републике Србије, локалне власти и организација за обавезно социјално осигурање, док **кориснике јавних средстава** разврстава на:

1. директне и индиректне кориснике буџетских средстава,
2. кориснике средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти,
3. **правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору,**
4. друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години,
5. јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама.

Јавни сектор је, у смислу **Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору**, јавни сектор који је дефинисан Законом о буџетском систему, осим јавних предузећа основаних од стране Републике Србије, правних лица основаних од стране тих предузећа, предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом основаних од стране Републике Србије, односно која послују са већинским државним капиталом, јавних медијских сервиса, организационих облика у јавном сектору који су основани међународним

ду, сходно утврђеном чињеничном стању, **вршио додатно запошљавање и радно ангажовање без сагласности Комисије**, чиме је поступио супротно одредбама члана 27е ставови 34–38. Закона о буџетском систему, које се односе на забрану запошљавања, али и супротно одредбама чл. 3, 6. и 8. Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, **што је само у контролисаном периоду резултирало незаконитим трошењем јавних прихода у укупном износу од преко 40 милиона динара.**

Контролисаном субјекту је, ради отклањања утврђене незаконитости и спречавања да се иста понови, Записником о инспекцијској контроли предложена мера да изврши уплату незаконито исплаћених новчаних средстава по основу запошљавања без сагласности и супротно Закону о буџетском систему на рачун број 840-745128843-36 – Осџали њприходи буџета Републике.

Пример 3: Интерна ревизија

Одредбама члана 82. Закона о буџетском систему прописано је да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију, као и да је за успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран руководиоца корисника јавних средстава, а интерну ревизију обављају интерни ревизори. Одредбама члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. гласник РС”, број 106/2013) прописан је начин успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Инспекцијском контролом констатовано је да је орган управљања код контролисаног субјекта са кашњењем од преко петнаест месеци извршио формално усклађивање општих аката са одредбама Закона о буџетском систему, који је ступио на снагу 13. октобра 2010. године, којим је уведена обавеза корисницима јавних средстава да успоставе интерну ревизију, али и одговорност руководиоца корисника јавних средстава за њено успостављање.

Осим што је извршено само формално, усклађивање је и делимично, с обзиром на то да радно место интерног ревизора није систематизовано Правилником о раду, док је, супротно томе, на основу уговора о делу извршено ангажовање ин-

терног ревизора уз образложење да је наведени посао интерног ревизора ван делатности послодавца. Притом интерни ревизор не само да је ангажован супротно закону већ именовано лице не испуњава ни услове прописане законом за обављање послова интерне ревизије код корисника јавних средстава. Инспекцијском контролом констатовано је да су и Скупштина Друштва, која је именovala ангажовано лице као интерног ревизора, као и директор Друштва, који је са именованим закључио уговор о делу, по налогу Скупштине Друштва поступили супротно одредбама члана 82. Закону о буџетском систему и члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, што је резултирало незаконитим трошењем јавних прихода у износу од преко 2 милиона динара.

Контролисаном субјекту је, ради отклањања утврђене незаконитости и спречавања да се иста понове, Записником о инспекцијској контроли предложена мера да изврши уплату незаконито исплаћених новчаних средстава по основу ангажовања интерног ревизора супротно Закону о буџетском систему на рачун број 840-745128843-36 – Осџали њприходи буџета Републике.

БУДИМО НА ВЕЗИ

Ви питате ми одговарамо

ОДГОВАРАМО НА ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА!

Поставите нам питање
путем обрасца на страници

poslovnisavetnik.net

Кораци у имплементацији ФУК-а

Интерна финансијска контрола у јавном сектору представља целокупан систем финансијских и других контрола које успоставља руководиоца организације у јавном сектору са циљем успешног управљања и остваривања циљева организације.

Увод

Појму финансијског управљања и контроле и управљању ризиком код корисника јавних средстава посвећен је текст у броју 11/2019, стр. 124.

чланом 81. Закона о буџетском систему дефинисано је да корисници јавних средстава успостављају финансијско управљање и контролу, који се спроводе политикама, процедурама и активностима са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће остварити циљеве.

чланом 2. Закона о буџетском систему дефинисано је ко су **корисници јавних средстава (КЈС)**. У ту групу сврставају се директни и индиректни

корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, као и јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама.

Табела 1: Модел плана активности за имплементацију ФУК-а

Бр.	Кораци у имплементацији ФУК-а	Активности	Број докумен-та везе	Одговорна особа	2019.	2020.	2021.
1.	Организација процеса ФУК-а	1. Одредити руководиоца одговорног за увођење система ФУК-а 2. Одредити радну групу за увођење система ФУК-а 3. Конституисати радну групу	1/1	Руководилац КЈС	XII		
2.	Израда акционог плана	1. Сачинити предлог акционог плана увођења ФУК-а 2. Усагласити активности из предлога акционог плана 3. Донети план активности са одговорностима за поједине задатке	2/1	Руководилац радне групе		II	
3.	Самооцењивање	1. Анализирати постојеће стање	3/1	Руководилац радне групе		III	
4.	Сегментација организације	1. Анализирати пословне активности 2. Дефинисати кључне пословне процесе у свим организационим јединицама 3. Сачинити листу пословних процеса	4/1	Руководилац радне групе		IX	
5.	Процена ризика	1. Израдити регистар ризика по пословним процесима у организационим јединицама	5/1	Руководилац радне групе			II
6.	Анализа система интерних контрола	1. Прегледати успостављене процедуре	6/1	Руководилац радне групе Руководиоци организационих јединица			VII

цијева организационе јединице, треба предузети корективне радње што је пре могуће. Постоје различите алатке и методологије за обављање процене ризика. Руководилац сваке процениве јединице треба да буде одговоран и учествује у процени ризика у тој јединици.

Рангирање ризика засновано је на укрштању утицаја и вероватноће. Рангирање ризика представља комбинацију утицаја и вероватноће у складу са одабраним методом.

Шести корак: Анализа система интерних контрола

У зависности од исхода процене ризика и других адекватних разматрања, може бити корисно да се спроведу прегледи успостављених контрола. Анализе успостављених контрола представљају детаљна испитивања активности у оквиру кључних пословних система у циљу утврђивања да ли постоје адекватне мере контроле, да ли се оне спроводе и да ли су ефективне. Подразумева се процена контролних активности како би се потврдило да дефинисане технике функционишу по плану, као и да су ефикасне и ефективне у остваривању цијева контроле.

Током анализе успостављених контрола процес треба пратити од почетка до краја: како је креиран, како се обрађује и како се о њему извештава.

Седми корак: Корективне активности

Након анализе дизајна система и тестирања функционисања контрола, лице које је обавило преглед треба да донесе закључке у смислу ефективности контрола. Када то лице закључи да постоје области у којима контроле не пружају у разумној мери увереност да се испуњава циљ контроле или у којима постоје непотребне контроле, потребно је предузети накнадне активности – корективне мере. Треба припремити извештаје који ће не само идентификовати слабости већ и препоручити како да се оне исправе.

Препоруке – корективне мере треба да одговарају ризицима, односно треба препоручити ниво контрола који узима у обзир материјалност или степен слабости. Препоручене промене треба да у разумној мери пруже уверавање везано за кон-

тролу и треба да буду економичне кад се упореди очекивана корист уколико се избегну ризици, односно детектоване грешке или неправилности.

Слабост постојећих контрола може да буде у дизајну или функционисању контроле.

Слабост у дизајну постоји када нема неопходне контроле или постојећа контрола није адекватно осмишљена тако да и када функционише по плану, не испуњава увек циљ контроле. Оперативна слабост постоји када контрола не функционише по плану или лице које је спроводи не чини то ефективно. Руководство треба да размотри препоруке – корективне мере и донесе одлуку о увођењу нових контрола, побољшању постојећих контрола или прихватању ризика који је својствен за одређену слабост. У многим случајевима одговарајуће радње биће очигледне, док ће у другим бити неопходна даља анализа. У сваком случају, одобрене корективне радње треба покренути што је пре могуће. Треба успоставити формални систем за евидентирање и праћење идентификованих слабости, предложених и предузетих радњи. Овај систем треба да идентификује одговорна лица и рокове.

Осми корак: Извештавање о финансијском управљању и контроли

Процес анализе финансијског управљања и контроле резултираће извештајем руководства који се редовно припрема, као и годишњим извештајем о финансијском управљању и контроли који оцењује систем ФУК-а који спроводи више руководство организације. Овај извештај укључује теме као што су:

- ▶ области у којима не постоје контроле или постоје неадекватне контролне технике,
- ▶ области са контролама које не функционишу адекватно и
- ▶ области у којима постоји вишак контрола, као и планове и распореде за решавање идентификованих проблема.

Годишњи извештај о спровођењу финансијског управљања и контроле треба да припремају буџетски корисници и да га доставе Централној јединици за хармонизацију. Уопштено, извештај треба да рефлектује дизајн и функционисање система ФУК-а, као и корективне мере које су предузете да би се ојачао поменути систем.

ПС

Право на одбитак претходног пореза кроз последња мишљења Министарства финансија

Не може сваки износ ПДВ-а који је исказан у рачунима претходног учесника у промету, односно добављача да се користи као претходни порез. Да би се стекло право на одбитак претходног ПДВ-а из рачуна претходног учесника у промету, односно добављача, потребно је да буду испуњени одређени општи услови. Поред тога, Законом о ПДВ-у прописани су и специфични случајеви у којима постоји или не постоји право на одбитак ПДВ-а.

Претходни порез представља износ ПДВ-а обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, који обвезник може да одбије од ПДВ-а који дугује.

Износи претходног и дугованог пореза су два податка кључна за утврђивање износа пореске обавезе у пореском периоду. Према члану 51. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у), обвезник је дужан да за сваки порески период плати ПДВ, који је једнак позитивној разлици између укупног износа пореске обавезе и износа претходног пореза, и то у року за подношење пореске пријаве. Ако је разлика између укупног износа пореске обавезе и износа претходног пореза негативна, односно ако је износ претходног пореза већи од износа пореске обавезе, обвезник има право на повраћај разлике, а ако се обвезник не одлучи за то, разлика се признаје као порески кредит.

Напомена: Не може сваки износ ПДВ-а који је исказан у рачунима претходног учесника у промету, односно добављача да се користи као претходни порез. Да би се стекло право на одбитак претходног ПДВ-а из рачуна претходног учесника у промету, односно добављача, потребно је да буду испуњени одређени општи услови. Поред тога, Законом о ПДВ-у прописани су и специфични случајеви у којима постоји или не постоји право на одбитак ПДВ-а.

Чланом 28. Закона о ПДВ-у дефинисано је који субјект и под којим условима може да оствари право на одбитак претходног пореза. Наведено право обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици Србији или из увоза, укључујући и набавку опреме и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- ▶ - који је опорезив ПДВ-ом;
- ▶ - за који, у складу са чланом 24. Закона о ПДВ-у, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а;
- ▶ - који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији.

Министарство финансија објавило је Мишљење, број 011-00-00309/2019-04 од 28. новембра 2019. године, које се односи на порески третман пројекта „Програм унапређења стања за одрживо управљање популацијама срне (*Capreolus capreolus* L.) у ловиштима Републике Србије”, који обвезник ПДВ-а – Пољопривредни факултет у Београду – врши Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управи за шуме, као и у вези са правом на одбитак претходног пореза. У наведеном мишљењу прописано је следеће: „У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – у даљем тексту: Закон), на промет услуга

надокнаду одбије као претходни порез у пореском периоду у којем је платио и износ ПДВ надокнаде и вредност примљених пољопривредних производа у складу са Законом.

Међутим, ако је обвезник ПДВ у једном пореском периоду платио само ПДВ надокнаду, а није платио вредност пољопривредних производа, у том пореском периоду нема право да плаћену ПДВ надокнаду одбије као претходни порез. **У пореском периоду у којем обвезник ПДВ плати пољопривреднику и вредност пољопривредних производа, плаћену ПДВ надокнаду има право да одбије као претходни порез.**”

Право на одбитак претходног пореза обвезник ПДВ-а може да оствари и уколико је пре извршеног промета добара и услуга извршено авансно плаћање, ако су испуњени сви услови прописани чланом 28. Закона о ПДВ-у.

Обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза у року од пет година од истека године у којој је стекао ово право. Дакле, уколико су испуњени сви услови прописани Законом о ПДВ-у, обвезник у марту 2020. године

може да искористи одбитни ПДВ из рачуна који му је добављач издао, примера ради дана 13. 5. 2016. године.

Из свега наведеног може да се закључи да следећи услови морају да буду кумулативно испуњени да би се остварило право на одбитак претходног пореза:

- ▶ **испоручилац** добара, односно пружалац услуга је обвезник ПДВ-а;
- ▶ **прималац** добара, односно услуга је обвезник ПДВ-а;
- ▶ издат је рачун или други документ који служи као **рачун**, који садржи све прописане елементе из члана 42. Закона о ПДВ-у;
- ▶ рачун је издат у складу са Законом о ПДВ-у, што подразумева да је **ПДВ правилно обрачунат**;
- ▶ **настала је пореска обавеза**, односно промет добара или услуга је извршен или је извршено авансно плаћање;
- ▶ приликом увоза добара **плаћен је обрачунати ПДВ у царинском документу**;
- ▶ набављена добра (и увезена добра), односно примљене услуге **обвезник користи или ће користити у оквиру обављања делатности, за промет добара и услуга за који је прописано право на одбитак претходног пореза.**

ПС

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Незаобилазна помоћ у раду рачуновође

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената:

- ▶ прописе,
- ▶ судску праксу,
- ▶ службена мишљења надлежних министарстава,
- ▶ моделе уговора и обрасце из свих области,
- ▶ коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За његово коришћење и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Услуга образовања и професионалне преквалификације

За постојање пореског ослобођења без права на одбитак претходног пореза није битно да ли је субјект који пружа услугу јавна установа или приватна школа, приватни факултет итд., већ да ли је пружалац услуга регистрован за обављање делатности образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације и да ли се предметна делатност врши у складу са позитивним прописима који регулишу ову област. Осим тога, услуге организовања семинара, обука, усавршавања, едукација и слично немају карактер образовних услуга у смислу Закона о ПДВ-у, невезано за то да ли их пружа регистрована образовна установа или друго лице.

Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ-ом испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Чланом 25. Закона о ПДВ-у предвиђена су пореска ослобођења без права на одбитак претходног пореза. Када је у питању ова врста ослобођења, не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а, али не постоји ни право на одбитак претходног пореза за добра и услуге набављене у претходној фази промета. Пореска ослобођења без права на одбитак претходног пореза, поред члана 25. Закона о ПДВ-у, дефинисана су и одредбама Правилника о утврђивању појединих добара и услуга из члана 25. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 120/12 и 86/15 – даље: Правилник).

Пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга има следеће карактеристике:

► за промет добара и услуга из члана 25. Закона о ПДВ-у обвезник ПДВ-а ослобођен је обрачунавања и плаћања ПДВ-а;

► обвезник ПДВ-а нема право на одбитак претходног пореза исказаног у рачунима претходног учесника у промету по основу набавке добара и услуга за реализацију промета из члана 25. Закона о ПДВ-у;

► ако обвезник ПДВ-а врши истовремено промет који је ослобођен у складу са чланом 25. Закона о ПДВ-у и промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, обвезник је у обавези да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део за који има и на део за који нема право на одбитак претходног пореза;

► ако за поједина примљена добра и услуге обвезник није у могућности да изврши поделу претходног пореза према економској припадности, има право да одбије сразмерни део претходног пореза;

► према одредбама члана 2. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС”, бр. 123/12, 86/15, 52/18), обвезник ПДВ-а нема обавезу да изда рачун из члана 42. Закона о ПДВ-у за промет добара и услуга за који је, у складу са чланом 25. Закона о ПДВ-у, прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, осим ако овим правилником није друкчије уређено;

ца или за потребе тржишта рада. Трошкове додатног образовања и обуке које организује Национална служба на захтев послодавца сноси послодавац или Национална служба до износа расположивих средстава, у складу са општим актом, а трошкове додатног образовања и обуке за тржиште рада сноси Национална служба, у складу са општим актом Националне службе.

Годишњи програм додатног образовања и обуке за потребе тржишта рада, утврђен Акционим планом, код послодавца спроводи Национална служба самостално, као обуку на раду, или преко специјализованих извођача обука са којима, по претходно спроведеном поступку јавних набавки, уговара спровођење појединачних програма. Уговором између Националне службе и извођача обуке утврђују се међусобна права и обавезе.

Министарство финансија објавило је Мишљење број 011-00-00949/2019-04 од 14. новембра 2019. године, према коме: „У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16,

113/17, 30/18 и 72/19 – у даљем тексту: Закон), на промет услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације који врше лица регистрована за обављање тих делатности, при чему ове делатности обављају у складу са прописима који уређују област **предшколског, основног, средњег, вишег и високог образовања и професионалне преквалификације, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ нема право на одбитак претходног пореза по том основу.**

Међутим, у случају када обвезник ПДВ врши промет услуга образовања одраслих у оквиру обављања делатности осталог образовања, а под претпоставком да није реч о услугама професионалне преквалификације (додатно образовање и обука који се врше у складу са законом којим се уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености), дужан је да на промет предметних услуга обрачуна ПДВ по општој пореској стопи од 20%, с обзиром на то да за промет тих услуга није прописано пореско ослобођење, као и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом.”

ПС

Редакција

Када је предузетник у обавези да поднесе пореску пријаву ППДГ-1Р до 31. јануара 2020. године?

Почев од 1. јануара 2018. године начин подношења и садржина пореске пријаве за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на приходе од самосталне делатности на које се порез плаћа паушалним опорезивањем, у складу са чл. од 40. до 42. Закона о порезу на доходак грађана, врши се сагласно одредбама новог Правилника о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на доходак грађана који се плаћа по решењу („Сл. гласник РС”, бр. 90/2017, 38/2018 и 20/2019 – даље: Правилник).

Пореска пријава за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на паушални приход подноси се на **обрасцу ППДГ-1Р**

– **Пореска пријава за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на паушални приход од самосталне делатности** (даље: пореска пријава ППДГ-1Р).

Пореска пријава за паушални приход од самосталне делатности на обрасцу ППДГ-1Р, као и измењена пореска пријава, **од 1. јануара 2018. године** подносе се **искључиво у електронском облику**, на начин утврђен одредбама Правилника.

Часопис
ПОСЛОВНИ САВЕТНИК
препоручите и другима!

У образац ППДГ 1Р, део 1: Подаци о пријави, између осталог, уноси се:

1.1а Основ за пријаву	ознака 17 (прелазак из опорезивања на стварни приход у паушално опорезивање)
1.1б Врста пореске обавезе	ознака 3 (аконтација пореске обавезе за текући порески период) ознака 6 (укупно задужење за претходни порески период)
1.2 Порески период	ОД: 1. 1. године за коју се утврђује аконтација пореске обавезе на паушални приход ДО: 31. 12. године за коју се утврђује аконтација пореске обавезе на паушални приход
1.3 Датум доспелости за подношење пореске пријаве	У року од петнаест дана од дана пријема акта надлежног пореског органа којим је одлучено о признавању права на паушално опорезивање, односно у року од тридесет дана од дана подношења захтева ако надлежни порески орган у том року није решио по захтеву за паушално опорезивање

У образац ППДГ 1С, део 1: Подаци о пријави, између осталог, уноси се:

1.1а Основ за пријаву	ознака 17 (прелазак из опорезивања на стварни приход у паушално опорезивање)
1.1б Врста пореске обавезе	ознака 1 (коначна пореска обавеза за претходни период)
1.2 Порески период	ОД: 1. 1. или дан, месец и година почетка обављања делатности године за коју се утврђује коначна пореска обавеза на стварни приход ДО: 31. 12. године за коју се утврђује коначна пореска обавеза на стварни приход

Ознака 24 – Измена обима пословања, односно промета и других услова од утицаја на висину пореске обавезе при паушалном опорезивању

Предузетник који се определио за паушално опорезивање подноси пореску пријаву ППДГ-1Р за пословну годину у којој је регистрован, односно у којој је отпочео са обављањем делатности. За наредне године не подноси пријаву, осим у случају промене услова од којих зависи право на паушално опорезивање и висина утврђене пореске обавезе.

Према члану 93. став 2. ЗПДГ-а, предузетник који порез плаћа на паушални приход, коме се

у години која претходи години за коју се врши утврђивање пореза значајније измени обим пословања, односно промета и други услови од утицаја на остваривање права на паушално опорезивање и висину пореске обавезе, дужан је да поднесе пореску пријаву најкасније до **31. јануара године за коју се утврђује порез.**

Дакле, предузетник задржава статус паушално опорезованог обвезника, али је дошло до промене која утиче на висину паушалног прихода (повећан број запослених у односу на претходну годину, отворен још један пословни простор, промена шифре делатности која је у различитој групи за опорезивање по Уредби за утврђивање висине паушалног прихода и сл.).

У образац ППДГ-1Р у делу 1: Подаци о пријави, између осталог, уноси се:

1.1а Основ за пријаву	ознака 24 (измена обима пословања, односно промета и других услова од утицаја на висину пореске обавезе при паушалном опорезивању)
1.1б Врста пореске обавезе	ознака 5 (измена аконтације пореске обавезе за текући порески период)
1.2. Порески период	ОД: 1. 1. године за коју се утврђује пореска обавеза ДО: 31. 12. године за коју се утврђује пореска обавеза
1.3 Датум доспелости за подношење пореске пријаве	31. 1. године за коју се утврђује пореска обавеза

Обрачун зарада и плата запослених у 2020. години

У овом чланку представљена је методологија обрачуна зарада у реалном сектору, односно плата у јавном сектору у 2020. години, са становишта пореских прописа иновираних последњим променама Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (објављених у „Службеном гласнику РС” број 86/2019. од 6. 12. 2019. године).

Неопорезиви износ за зараде/плате у 2020. години

Према иновираном члану 15а Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001 ... и 86/2019 – даље: Закон о порезу), од 1. јануара 2020. године и целе 2020. године основицу пореза на зараде чини зарада умањена за износ од 16.300 динара месечно за лице које ради са пуним радним временом (уместо досадашњих 15.300 динара).

Наглашавамо да се овај неопорезиви износ примењује од 1. јануара, дакле на све исплате зарада од тог датума, без обзира на месец на који се односе. У току 2020. године важиће и даље пореска стопа на зараде од 10%.

Обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање на зараде/плате у 2020. години

Према иновираним одредбама члана 44. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004 ... и 86/2019 – даље: Закон о доприносима), стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2020. године на зараде/плате и накнаде зараде/плате:

- ▶ запослених,
- ▶ изабраних, именованих и постављених лица која остварују разлику зараде, односно плате,
- ▶ лица која обављају привремене и повремене послове по уговору закљученом непосредно са послодавцем, односно преко задруге, осим лица

до навршених двадесет шест година живота ако су на школовању,

▶ лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује финансијску подршку породици са децом и

▶ лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује обавезно здравствено осигурање, износе:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

Стопе доприноса обрачунавају се два пута: једном на бруто зараду на терет запосленог, а други пут на бруто зараду на терет трошкова послодавца. Обрачун и уплату доприноса врши послодавац истовремено са исплатом зараде.

Према одредбама члана 13. Закона о доприносима, основица доприноса за запослене и за послодавце је зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа. Ова основица доприноса за запослене и за послодавце не умањује се за 16.300 динара.

Изузетно, према ставу 5. овог члана, у основицу доприноса за запослене и за послодавце не урачунавају се примања која запослени оствари од послодавца на која се не плаћа порез на зараде сагласно закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Опис	НЕТО ОСНОВИЦА за плате у 2020. год.
Председник и судије Уставног суда	34.797,57
Полицијски службеници у Министарству унутрашњих послова	33.110,73
Припадници Безбедносно-информативне агенције	2.116,66
Професионални припадници Војске Србије	33.110,73

Уређивање плата у јавним агенцијама

У пакету закона за јавни сектор нашао се и **Закон о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе** („Сл. гласник РС”, број 47/2018, 95/2018 и 86/2019 – даље: Закон за агенције). Новим одредбама овог закона прописано је следеће:

1) Према иновираним члану 28, основица за обрачун и исплату плата за 2020. 2021. годину утврдиће се одлуком органа управљања. Применом овог закона и закона којим се уређује систем плата запослених у јавном сектору трошкови за

плате и друга примања запослених у 2020. 2021. години крећу се у оквиру расположиве масе средстава за плате, утврђене донетим финансијским плановима тих правних лица, при чему не може да буде већа од јединствене основице утврђене Законом о буџету за 2020. 2021. годину. До доношења финансијских планова за 2020. 2021. годину запослени задржава право на исплату затечене плате за његово радно место, а исплата плате, у складу са овим законом, врши се од наредног месеца од месеца у којем су донети финансијски планови.

2) Према иновираним члану 33, овај закон примењује се од 1. јануара 2020. 2021. године.

Мр Жељко Албанезе

Иновиране формуле за обрачун примања по уговорима ван радног односа – од 1. јануара 2020. године због смањења стопе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање

Последњим изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (објављеним у „Службеном гласнику РС” број 86/2019), између осталог, умањена је и стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, која се обрачунава на зараде и друга примања запослених и лица ван радног односа. Због тога се мењају и коефицијенти који се користе за обрачун примања по тим уговорима.

Увод

Иновираним одредбама члана 44. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 47/2013, 108/2013, 57/2014, 68/2014 - др. закон, 112/2015, 113/2017, 95/2018 и 86/2019 – даље: Закон о доприносима) стопе по

којима се обрачунавају и плаћају доприноси од 1. 1. 2020. године јесу:

- 1) за обавезно пензијско и инвалидско осигурање – 26% 25,5%;
- 2) за обавезно здравствено осигурање – 10,3%;
- 3) за осигурање за случај незапослености – 0,75%.

Као што се види, стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање (даље: допринос за

2) **допринос за ПИО** на терет судског вештака по стопи од 25,5% на основицу на коју се плаћа порез на доходак грађана (не примењује се најнижа основица);

3) **допринос за здравствено осигурање** на терет судског вештака од 10,30% на основицу на коју се плаћа порез на доходак грађана, и то само ако ове послове обавља судски вештак који није осигуран по другом основу (незапослени), а ако их обавља већ осигурано лице (на пример запослени или пензионер), нема обрачуна поменутог доприноса.

Ако је по уговору накнада судском вештаку утврђена у **нето износу**, вештаку се гарантује тај

износ исплате, уз обрачун свих прописаних пореских обавеза. Ради превођења у бруто износ, нето накнада по уговору са вештаком дели се са следећим коефицијентима:

- 1) ако се накнада исплаћује вештаку за кога се плаћају порез и допринос за ПИО, нето износ накнаде дели се са коефицијентом 0,636;
- 2) ако се накнада исплаћује вештаку који је страни држављанин, за кога се плаћа само порез, нето износ накнаде дели се са коефицијентом 0,84;
- 3) ако се накнада исплаћује вештаку за кога се плаћају порез и доприноси за ПИО и здравствено осигурање, нето износ накнаде дели се са коефицијентом 0,5536.

Пример: Обрачун накнаде судском вештаку

Ред. бр.	Опис	За лице за које се плаћају порез и допринос за ПИО	Страни држављанин	Лице за које се плаћају порез, допринос за ПИО и допринос за здравствено осигурање
1.	Нето износ уговорене накнаде	30.000,00	30.000,00	30.000,00
2.	Коефицијент за прерачун	0,636	0,84	0,5536
3.	Бруто накнада (ред. бр. 1 / ред. бр. 2)	47.169,81	35.714,29	54.190,75
4.	Нормирани трошкови (20% × ред. бр. 3)	9.433,96	7.142,86	10.838,15
5.	Основица за опорезивање (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	37.735,85	28.571,43	43.352,60
6.	Порез на лична примања (20% × ред. бр. 5)	7.547,17	5.714,29	8.670,52
7.	Допринос за ПИО (25,5% × ред. бр. 5)	9.622,64	–	11.054,91
8.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% × ред. бр. 5)	–	–	4.465,32
9.	Нето за исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8) = ред. бр. 1	30.000,00	30.000,00	30.000,00

Мр Жељко Албанезе

Извршење на заради и другим новчаним примањима запослених – примена од 1. јануара 2020. године

Законске одредбе

Законом о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење) прописано је право запосленог на зараду, при чему је предвиђена и одговарајућа заштита зараде и накнаде зараде. Према члану 123. став 1. овог закона, новчано потраживање од запосленог послодавац може да наплати обустављањем од његове зараде само:

- ▶ на основу правоснажне одлуке суда,
- ▶ у случајевима утврђеним законом (као што је самодопринос) или
- ▶ уз пристанак запосленог.

Према ставу 2. истог члана, на основу правоснажне одлуке суда и у случајевима утврђеним законом послодавац запосленом може да обустави од зараде највише до једне трећине зараде, односно накнаде зараде, **ако законом није друкчије одређено.**

извршном повериоцу све оброке које није запленио и наплатио, али и да одреди средство и предмет извршења ако послодавац не намири оброке у року.

Решење извршава онај ко спроводи извршење на заради извршног дужника.

Осим тога, послодавац који није поступио према решењу о пленидби зараде, сходно члану 296. Закона, одговара за штету коју извршни поверилац претрпи у случајевима када:

- 1) послодавац није поступао према решењу о извршењу,
- 2) после окончања радног односа извршног дужника није новом послодавцу одмах доставио решење о извршењу препорученом поштом с повратницом,
- 3) није одмах обавестио јавног извршитеља да не зна ко је нови послодавац извршног дужника.

У вези са наведеним може се препоручити да би послодавци требало да воде посебну евиденцију за сва примљена решења о извршењу и судске и административне забране на основу којих се врше обуставе на одређеном делу зараде својих запослених. За свако решење о извршењу потребно је стално имати податке о датуму пријема, укупном износу обавезе, периоду у коме се обустава спроводи и месечном износу обуставе, у складу са иновираним одредбама Закона, али и месечне податке о висини зараде запосленог у односу на просечну нето зараду у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, као и о износу минималне зараде утврђене у складу са законом, важеће за месец у ком се врши обустава од зараде.

ПС

До 31. јануара 2020. порески обвезници морају да издају потврду о плаћеном порезу по одбитку

Одредбама члана 41. став 11. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (ЗПППА) прописано је да је порески обвезник, односно порески плаћац дужан да лицу за које је платио порез по одбитку изда потврду која садржи податке о плаћеном порезу по одбитку најкасније до 31. јануара године која следи након године у којој је плаћен порез по одбитку.

У образац ППП-ПО уносе се подаци о исплаћеним приходима и плаћеном порезу по одбитку, извршеним у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2019. године, без обзира на то на који се период односи исплата. Другачије речено, за унос података о исплаћеним приходима и плаћеном порезу по одбитку, извршеним за календарску 2019. годину, релевантан је тренутак исплате, а не период на који се ти приходи односе. Примера ради, уколико је исплата зараде за децембар 2018. извршена у јануару 2019. године, биће унета у образац ППП-ПО за 2019. годину. Насупрот томе, уколико је исплата зараде за децембар 2019. извршена у

јануару 2020. године, неће бити унета у образац ППП-ПО за 2019. годину.

Приходи за које је прописан неопорезиви износ уносе се у образац ППП-ПО, али само део прихода за које је плаћен порез по одбитку.

Правно лице (резидент) које је у току 2019. године правном лицу исплаћивало приходе на које се, сагласно члану 40. Закона о порезу на добит правних лица, обрачунава и плаћа порез по одбитку, такође има обавезу издавања потврде о плаћеним порезима по одбитку правним лицима.

Ред. бр.	Опис	Износ
ПРИХОДИ ВАН РАДНОГ ОДНОСА		
III ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ		
	Шифра врсте прихода	1 01 402 00 0
1.	Бруто приход	20.000
2.	Неопорезиво (0% × ред. бр. 1)	-
3.	Опорезив приход (100% × ред. бр. 1)	20.000
4.	Порез на доходак грађана (15% × ред. бр. 2)	3.000
5.	Исплаћено нето (1 - 4)	17.000
6.	Приход који улази у годишње опорезивање (3 - 4)	17.000
IV ПРИХОД ПО УГОВОРУ О ДЕЛУ		
	Шифра врсте прихода	1 01 601 00 0
1.	Бруто приход	10.000
2.	Нормирани трошкови (20%)	2.000
3.	Опорезив приход (1 - 2)	8.000
4.	Порез на доходак грађана (20% × ред. бр. 1)	1.600
5.	Допринос за ПИО (26% × ред. бр. 3)	2.080
6.	Исплаћено нето (1 - 4 - 5)	6.320
7.	Приход који улази у годишње опорезивање (3 - 4 - 5)	4.320
РЕКАПИТУЛАЦИЈА		
1.	Бруто приход (I/1 + II/1 + III/1 + IV/1)	954.000
2.	Неопорезиво (I/2 + II/2 + IV/2)	204.867
3.	Опорезиви приход (I/3 + II/3 + III/3 + IV/3)	749.133
4.	Порез (I/4 + II/5 + III/4 + IV/4)	76.763
5.	Доприноси на терет примаоца прихода (I/5 + IV/5)	181.180
6.	Доприноси на терет послодавца (I/6)	154.350
7.	Износ који је исплаћен – нето (I/7 + II/1 + III/5 + IV/6)	696.550
8.	Износ који улази у годишње опорезивање (I/8 + II/6 + III/6 + IV/7)	491.683

Потврда која се издаје правним лицима

Према члану 40. став 1. Закона о порезу на добит правних лица, уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није

друкчије уређено, порез на добит по одбитку по стопи од 20% обрачунава се и плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу:

- 1) дивиденди и удела у добити у правном лицу,
- 2) накнада од ауторског и сродних права и права индустријске својине (даље: ауторска накнада),
- 3) камата,
- 4) накнада од закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари на територији Републике,
- 5) накнада од услуга истраживања тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања, независно од места њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене.

С обзиром на то да је реч о порезима по одбитку, према члану 41. став 11. ЗПППА, исплатилац наведених прихода дужан је да до 31. јануара 2020. године достави потврду примаоцу прихода која садржи податке о плаћеном порезу по одбитку.

Пошто у овом случају образац потврде није прописан, по нашем мишљењу потврда би требало да садржи податке о исплатиоцу и примаоцу прихода (назив правног лица, седиште, ПИБ, матични број), као и износ опорезивог прихода и плаћеног пореза по одбитку.

Потврда се доставља најкасније до 31. јануара 2020. године за приходе исплаћене од 1. 1. 2019. до 31. 12. 2019. године.

Закључак

У члану 179. став 1. тачка за) ЗПППА прописана је прекршајна одговорност исплатиоца прихода који лицима – примаоцима прихода за које је платио порез по одбитку не изда потврду о томе најкасније до 31. јануара године која следи након године у којој је плаћен порез по одбитку. Новчана казна за правна лица прописана је у распону од 100.000 до 2.000.000 динара, а за одговорно лице у правном лицу у распону од 10.000 до 100.000 динара. За исти прекршај предузетник ће бити кажњен новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара.

ЈЕСТЕ ЛИ СЕ ВЕЋ ПРЕТПЛАТИЛИ НА ЧАСОПИС
„ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” ЗА ОВУ ГОДИНУ?
011/ 2836-820, 011/2836-821, 011/2836-822 • office@ingpro.rs

Календар пореских и других обавеза за јануар 2020. године

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење шумског земљишта у нешумске намене	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Накнаду за коришћење шумског земљишта у нешумске намене плаћа лице којем је корисник шума и шумског земљишта шумско земљиште дао на коришћење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама.
Уплата накнаде за коришћење дрвета	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Корисник, односно сопственик шума плаћа накнаду за коришћење дрвета. Основица за обрачун накнаде је вредност дрвених сортимената.
Уплата накнаде за коришћење вода	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Обвезник накнада за коришћење вода је лице које воду захваћену из површинских и подземних вода користи за пиће, наводњавање, погонске, технолошке и друге намене, врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода, захвата воду ради флаширања, користи воду за производњу електричне енергије итд. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама.
Накнада за извађени речни нанос	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Правно лице, односно предузетник који врши вађење речног наноса из лежишта на водном земљишту и на подручју угроженом ерозијом обвезник је накнаде за извађени речни нанос. Обвезник је дужан да доставља податке о локацији, врсти и количини извађеног речног наноса.
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибњака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама.
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама.
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне панове, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним.
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја, које је у општој употреби	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја поред железничких делова и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним.
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима.
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 12 – 31. 12. 2019.	15. 1. 2020.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине (лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним.

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА